

VAIDUOKLIAI TIKROVĖJE

'PHANTOM' LĖKTUVŲ VAIDMUO ARTIMUOSE RYTUOSE

Toki karo žygio planą galėtų sugalvoti kiekvienas didesnės fantazijos berniukas, kuriam nereikia skaitytis su tikrovės apribojimais. Jis būtų: pasiūskim narsų dalinį už priešo linijų ir ten jis sukels nemažą sąmyšį bei padarys daug nuostolių staigiai užklupdamas priešininką! Tokia idėja atėjo ir Izraelio generaliniam štabui, kuris turėjo pakankamai priemonių tam įvykdyti. Parinkta buvo palyginti silpnai saugoma Suezio įlankos vakarinė pakrantė. Pirmiausiai buvo pasiūstyti varliažmogiai -- narai, kurie susprogdino tos apylinkės saugumui iš jūros pusės skirtus 2 torpedinius laivus -- naikintojus. Tai buvo padaryta mažam uoste vos 12 mylių į pietus nuo paties Suezio. Po to ten pat buvo atplukdyti 6 tankai ir 3 šarvuoti sunkvežimiai su 150 žmonių igula. Tankai ir šarvuočiai buvo sovietų gamybos, iš egiptiečių atimti 6 dienų kare. Iš tolo jų negalėjai atskirti nuo egiptiečių autovežimų. Už tat, kai toji vilkstinė pasileido plentu į pietus, ji egiptiečių buvo sutikta visai draugiškai, izraelitai tačiau atidarė ugnį į visus kariškus taikinius. Taip toji vilkstinė, nesutikusi jokio rimtesnio pasipriešinimo, padarė Egipto teritorijoje per 10 valandų apie 40 mylių ir vėl laimingai

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

buvo perkelta į įlankos rytinį krantą. Nuostoliai: Izraelio pusėje vienas sužeistas, Egipto pusėje 150 užmūsty. Tik po dviejų dienų Egiptas kerštui pasiuntė 102 savo lėktuvus į Izraelio okupuotą teritoriją, kurių 11 buvo numušta. Per kautynes buvo numuštas tik vienas Izraelio lėktuvas. Egiptas aiškino, kad Izraelio vilks tinei jo teritorijoje todėl nebuvo pasipriešinimo, nes nenorėta išduoti savo tankų pozicijas Izraelio lėktuvams, kurie tuos tankus būtų galėję sunaikinti iš oro. Iš tiesų, tokiam tikslui Izraelis buvo sutelkęs 70 savo lėktuvų t.y. ketvirtį visos savo aviacijos, kurios tačiau panaudoti neteko. Vilksstinė nesutiko jokio pasipriešinimo.

Izraelis tokiu savo žygiu norėjo įrodyti savo pranašumą dabar. Žodis 'dabar' yra pabrėžtinai, nes artimoje ateityje, kada Izraelis gaus visus savo 56 užsakytus amerikiečių lėktuvus 'Phantom' (4,5 mil. dolerių už vieną), jo karinis pranašumas dar daugiau padidės. Mat, su du kartus už garsą greičiau skrendančiu Phantomu -- Vaiduokliu negali lygintis joks sovietų ar jų satelitų gaminytis, išskyrus gal MIG 23, bet jį neturi ne tik Egiptas, bet ir artimiausi sovietų satelitai. Todėl Izraelio gen. štabas būkštavo, kad Nasseris gal būti panorės didesnės karo akcijos dabar, kai Izraelis turi Vaiduoklių turi vos 8 ir jo aviacijos svarbiausias ginklas prancūzų 'Mirage' lėktuvai yra gerokai nudėvėti. Kaip žinia, de Gaulle buvo įsakęs daugiau lėktuvų Izraeliui neparduoti, o naujo prezidento Pompidou vyriausybė to draudimo iki šiai dienai neatsaukė. Tokiu būdu be amerikiečių pagalbos Izraelio aviacija greitai negalėtų rimtai pasiprie-

šinti jungtinėm arabų aviacijos jėgom su 420 "MIG 21" lėktuvais ir panašiu skaičium mažiau modernių lėktuvų. Turėdamas savo apginklavime amerikiečių Vaiduoklius, Izraelis galės lengvai pasiekti visus taikinius Egipte ir ta galimybe tikrai pasinaudos rimtesnio konflikto atveju. Už tat, mūsų aukščiau aprašytas žygis buvo tik demonstracija dabartinio Izraelio pranašumo, kad sulaikius Nasserį nuo bet kokios iniciatyvos.

"Vaiduokliams" išgyti, izraelitai, kurie jau dabar moka aukščiausius pasaulyje pajamų mokesčius, apsidėjo dar specialiu Vaiduoklio modeliu -- pusė algos mėnesinio atlyginimo. Vaiduokliams pinigų renka ir mokyklų vaikai. Ant kelių matosi plakatai su klausimu: "Ar jau atidavei savo duoklę Vaiduokliams?"

Sulaikydamas ar padidindamas Vaiduoklių srovę, Washingtonas gali veikti Izraelio politiką ir kartu turi objektą mainams su sovietais: "Jei jūs neduosite daugiau savo MIG'ų arabams, mes neduosime daugiau Vaiduoklių izraelitams". Iki tam tikro laipsnio esama būklė gali būti patenkinti ir Washingtonas ir Maskva. Paskutinioji todėl, kad arabai ir toliau priklauso nuo jos malonės, o Washingtonas gali būti patenkintas bent tuo, kad rusenąs karas neišsiplės bent greitai laiku į didesnio masto karą su daugybe nežinomųjų.

BENDRUOMENĖS DARBUOTOJŲ SUSITIKIMAS

Rugsėjo 13-14 d.d., Tabor Farmoj vasarvietėje, jos naujųjų šeimininkų Valdo ir Almos Adamų, o taip pat Marijos Bačiūnienės, malonioji ir rūpestingoji globoj, įvyko Pasaulio Lietuvių Bendruomenės, Amerikos ir Kanados LB valdybų bei jų kviestų svečių (spaudos, radijo, studentijos...)

Lietuvos gen. kons. dr. Petras Daužvardis su žmona, dalyvaujanti Wally Findlay galerijos surengtame Chicago konsuliariinių šefų pagerbime, susipažino su maj. gen. Robert P. Keller ir jo žmona. Gen. Keller yra vyriausias marinių oro rezervu lavinimo komendantas ir vadovauja junginiams, esantiems vi-soje Amerikoje.

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ SEIMAS

New Yorke rugsėjo 16 d. 3 val. p.p., t.y. tuopat laiku kaip ir Jungtinės Tautos, tik skersai gatvės nuo JT rūmų Carnegie Endowment patalpose Pavergtųjų Europos Tautų Seimas pradėjo savo XVI sesiją. Jau 15 metų Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Rumunijos ir Vengrijos atstovai, talkinami Centro ir Rytų Europos tokių tarptautinių sambūrių, kaip krikščionių demokratų, liberalų, profesinių sąjungų ir valstiečių, sujungtomis jėgomis siekia, kad so-

viėtų pavergtos Europos valstybės būtų išlaisvintos; kad Jungtinėse Tautose šioms valstybėms atstovautų tik jų teisėtos vyriausybės, o ne Maskvos statyčiai; kad laisvojo pasaulio vyriausybės ir viešojoje opinijoje būtų aprūpintos autentiškais duomenimis apie sovietų pavergtųjų tautų padėtį; kad žmogaus ir tautų teisėmis besirūpinančios tarptautinės institucijos savo dėmesį atkreiptų į sovietų pavergtas Europos tautas. Per tuos 15 metų Pavergtųjų Seimas įvairiais klausimais, įvairiomis progomis savo memorandumais, raportais, nutarimais, apsilankymais, telegramomis informavo, protestavo, prašė, reikalavo ar dėkojo savo tautų vardui.

Ir savo XVI sesiją pradėdamas, Pavergtųjų Seimas savo pirmuoju žingsniu priėmė protesto pareiškimą Jungtinėms Tautoms dėl Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Lenkijos, Rumunijos ir Vengrijos marionetinių delegacijų Jungtinėse Tautose ir dėl Sovietų Sąjungos užgrobtos Estijos, Latvijos ir Lietuvos suverenumo vykdymo.

Iš seimui pateiktos praeitų metų jo veiklos apžvalgos matyti seimo žygiai ryšium su Sov. Sąjungos invazija į Čekoslovakiją; ryšium su Visuo-tinės Žmogaus Teisių Deklaracijos 20 metų sukaktimi; ryšium su Azijos Tautų Laisvės Diena (sausio 23); ryšium su Europos Taryba; ryšium su Pavergtųjų Tautų Savaitė.

Seimo pilnačiai neposėdžiaujant, veikia generalinis komitetas, 3 komisijos, (politinė, ūkinė ir kultūrinė), sekretoriatas su 4-5 tarnautojais ir atstovybės Argentinijoje, Australijoje, Brazilijoje, Britanijoje, Danijoje, Ekvadore, Grai-

kijoje, Filipinuose, Indijoje, Italijoje, Japonijoje, Kanadoje, Libane, Meksikoje, Prancūzijoje, Salvadore, Švedijoje, Urugvajuje ir V. Vokietijoje. Tad pavergtųjų seime yra sutelktos gausios ir pajėgios intelektualinės diplomatinės jėgos. Ir nors seimo ligisoliinės pastangos tikslu nepasiekė, sovietų pavergtųjų tautų laisvo apsisprendimo vykdymas tebėra sutrukdytas, bet jau tik pačiu savo buvimu faktas ir juo labiau savo veikla pavergtųjų seimas yra reikšmingas tiek sovietų pavergtųjų tautų padėčiai, nes verčia okupantą savo užmačias pritarinti, tiek laisvajam pasauliui, nes verčia savo nuolaidžiavimą sovietams pritarinti. Pvz. Europos Taryba jau buvo palinkusi pripažinti Europoje status quo, bet pavergtųjų seimo žygiai ją nuo tos politikos sulaukė.

Antra vertus, pavergtųjų seimo institucija, kaip egzilinė institucija (seimo delegatais tegali būti žmonės, išlaikę tautinę pilietybę, atseit, nepriėmę gyvenamojo krašto pilietybės), neturi natūralaus prieauglio. Seimo delegatai prieš 15 metų būvę 50 metų amžiaus, dabar jau yra 65, būvę 60 -- dabar jau 75. Nemaža buvusių seimo veiklos pradžioje vyresnio amžiaus veikėjų jau yra pasitraukę amžinojo poilsio. Taigi pavergtųjų seimui trūksta naujos pajamos. Tautai ypač kritiškai, pradedant XVI seimo sesiją, kai, svarstant tarptautinę raidą, į seimo tribūną vienas po kito kilo ne delegacijų pirmininkai, o jų pavaduotojai. Amžiaus skirtumo tarp pirmųjų ir pavaduotojų, deja, nesimantė, tik pačių svarstymų lygis gerokai slūgtelėjo. Be abejo, seimo nuotakas (Nukelta į 2 psl.)

IS VISO PASAULIO

- VIDURŽEMIO jūroje sovietų karo laivynas padidėjo ir dabar jau priskaitoma 75 karo laivai, iš kurių yra 16 povandeniniai laivai. Sovietų kreiseriai apginkluoti iš tolo vairuojamomis raketomis, kas kelia nerimą vakariečių sąjungininkų tarpe.
- ATOMINIS požeminis sprogdinimas, įvykdytas praeitą savaitę Nevadoje, buvo vienas stipriausių ir buvo jaučiamas net per 300 mylių.
- NASSERIS praeitą savaitę buvo susirgęs ir anuliuo visus pasimatymus. Kalbama, kad Kremlius norėjęs jį nušalinti ir pakeisti kitu daugiau jiems palankiu I. Sabry. Iš Nasserio aplinkos keleta žymesnių asmenų nušalinti.
- ERDVES tyrinėjimo specialioji komisija prezidentui Nixonui siūlo žmogaus išlaipinimą Marsą atlikti ne anksčiau 1986 metų. Tas atsisieis apie 14 bilijonų dolerių.
- IMIGRACIJA į Kanadą šiais metais sumažėjo. Per pirmąjį semestrą imigravo 71,171 asmuo, kai tuo tarpu pernai per tą patį laikotarpį įvažiavo 85,339 asmenys. Imigracija ypač sumažėjo iš Europos kraštų ir padidėjo iš Jamaikos ir kitų salų, vietoj 865 imigravo 2,559. Iš JAV imigrantų skaičius padidėjo, vietoj 6,820 pernai, į Kanadą persikėlė gyventi 8,595 asmenys.
- INDIJOJE religinėse riaušėse tarp musulmonų ir indų Gujarto valstijoje žuvo 120 ir 300 asmenų sužeista, Sakoma, riaušės prasidėjo dėl šventos karvės žaidimo.

-- Dar lašuką, Nasseris!

laiškai Dirvai

SVEIKATOS PATARIMAI AR REKLAMA

Lietuvių laikraščiai, vertindami sveikatos reikšmę, turi išvėdę sveikatos skyrius, kuriems skiria netaip jau mažai vietos. Deja kai kurie sveikatos patarėjai, nutolę nuo mediciniškos tiesos, netarnauja savo paskirčiai, o daugiausia vietos skiria savo reklamai. Per eilę metų, tie patarimai pasižymi prieštaraivimais. Skaitytojai yra lyg kokios jūrų kiaulytės, su

kuriomis atliekami naujųjų vaistų bandymai.

Daug metų esame raginami vieno patarėjo kasdien išgerti po 4 kvortas vaisių sunkos ir suvalgyti 3-4 citrinas. Vieni bevykdydami patarimus nutuko, kiti eilę metų negalavo viduriais, kol kitas gydytojas uždraudė vartoti sunkas ir citrinas. Vaisių sunkos turi daug cukraus. Šio krašto taip ir kitų kraštų gydytojai priėjo išvados kad širdies ligomis dažniausia suserga vartojantieji didesnę kiekį cukraus.

Žemiau kritikos yra patarimas, kaip išgeriantį vyrą patalpinti į psichiatrinį namus. Rašoma apie žmoniškumą, jausmus ir vispusišką subrendimą, bet tokie patarimai yra įrodymas stokos netik žmoniškumo, stokos supratimo kitų jausmų ir nenusimanyimo apie psichiatrinį namus. Tai nėra vieta gydymui, bet paskutinė vieta nebeapgdomiems ir pavojingiems ligoniams. Ne iš prisiųsto laiško nuspręsti ar jos vyras tikrai yra alkoholis ar tik mėgstantis išgerti. Manokaimynas dirbailgas valandas, pavargęs grįžęs kasdien užsuka išmesti keletą stiklų alaus. Žmona vadinama dirbailgas valandas, pavargęs grįžęs kasdien užsuka išmesti keletą stiklų alaus. Žmona vadinama dirbailgas valandas, pavargęs grįžęs kasdien užsuka išmesti keletą stiklų alaus. Žmona vadinama dirbailgas valandas, pavargęs grįžęs kasdien užsuka išmesti keletą stiklų alaus.

Sveikatos skyriaus duotis turėtų būti duoti patarimus sveikatos išsaugojimui, bei bendrus gydymo patarimus, bet ne skirti vaistus nemačius ligonio. Pav. penicilinas, vieniems jis naudingas, kitiems kenkia ir negalima duoti. Štai randame tokį patarimą: Citrininius vaisius ir jų sultis kvortui gerkime. Ypač visi pagyvenusieji turi dabar pradėti vartoti sekančias vaistines paspartis savo visam kūnui -- kartu ir širdžiai: a) Cinko sulfato kapsules visą amžių, b) gerti Alertonio, c) imti jodo, d) valgyti kremzles, e) Celebromiciną ir Pavabid, f) Hep-Nine-B, Cardilate, Peritrate, g) vyriškų - mo-

teriškų hormonų, h) Astromid-S. Taipgi buvopatariama vartoti ir kitų vaistų.

Pasiskaičius tokius patarimus, lieka tik nueiti pas savo ar artimiausią gydytoją ir paprašyti kad prirašytų minėtus vaistus, ką daugelis ir padaro. Gydytojas atsiduria keblioje padėtyje, jei atsisakys prirašyti, gali prarasti pacientą, jei prirašys, irodys kad jis nebuvo pajėgus anksčiau jį prirašyti. Pažvelgus į sąrašą nurodytų vaistų, matome kad dauguma jų yra tik neseniai išėję rinkon ir nėra plačiau išbandytas jų veikimas.

Dar nebuvo išleisti apyvartoni, o patarėjai jau rašė, kad surastas žmogaus išganymas, nauji vaistai Astromid-S. Praeitą rudenį spaudoje jau buvo rašyta kad Astromidai turi daug žalingų pašalininių veikimų ir patariama būti atsargiems. Nežiūrint to, šie vaistai tebėra siūdomi, neminint jų žalingo veikimo. Pasinaudodamas patarimu, išbandžiau asmeniškai ir rezultate kentėjau skausmus, nes sujaukė vidurių veikimą, o cholesterolio kiekis žymiai pakilo.

Vienas skaitytojas užklauskė sveikatos skyriuje kaip ten yra su kiaušiniiais, nes jis skaitė, kad kiaušinių trynys turi lecitino, kuris sveikas žmogaus kūnui. Tamepačiame skyriuje liesai besimaitinant patariama, kad pusryčiams gali pavyti: vaisių, kelių kiaušinių trynys, avių ir kviečių klekučius ir t.t. Visiems gerai žinoma, kad trynys turi didžiausią kiekį cholesterolio.

Pavarčius konspektus rasime pilną įvairiausių prieštaraivimų. Lengva ranka siūloma gausybė vaistų visai nesiteiraujant ką dirbi ir kaip dirbi, o šios priežastys kaip tik gali būti svarbiausios širdies ir kitų kūno dalių gadintojos.

Iš sveikatos skyriaus redaktorių, nežiūrint, kad skaitytojai "nėra visapusiškai subrendę", norėtųsi, kad patarimams būtų skirta daugiau dėmesio ir atsimita, kad turima reikalo su žmogaus brangiausiu turtu -- sveikata.

P. A-as

VAIŽGANTO ŠIMTMETIS

Steponas Vyckintas savo straipsnyje "Ar Vaižgantas nevertas Maironio"? (Laisvoje Lietuvoje rugs. 4 d.) labai teisingai ir gražiai sugreina Vaižgantą su Maironiu: pirmąjį kaip vieną žodgingiausių rašytoją, o antrąjį kaip lyriką, romantiką.

Kalbėdamas apie Vaižgantą, tarp kitų jo raštų paminėjo "Pragiedruoliai" yra literatūrinis šedevras, kokio niekas iki tol mūsų literatūroje nebuvo sukūręs.

Prisiminęs, kad savo laiku buvo paskelbti Maironio metai ir, padėkojęs Vyt. Alantui už nors ir pavėluotą žurnalistų vardu šių metų paskel-

LIETUVOS ISTORIJA KRYŽMINĖJE UGNYJE

Draugo bendradarbis -- Pr., atsiliepdamas į mano kultūringą ir objektyvią pastabą -- nuomone dėl Lietuvos istorijos rašymo pavidimo vienam asmeniui, nuslydo į šunkelį ir pradėjo kalbėti ne apie istorijos rašymo reikalą, bet apie Lietuvos prezidento A. Smetonos monografiją ir apie "Lithuania 700 years".

Lietuvos istorijos reikalas nieko bendro neturi su minėtų veikalų pasirodymu. Šie du veikalai sudaro mažą istorijos dalelytę, bet ne visos istorijos turinį.

Nuomonių pasikeitimas yra kultūros ir civilizacijos progreso laidas. Kodėl Pr. išsigan-dos sveikos nuomonės, neaišku? Jei keliamos mintys, idėjos būtų atmes-tos iš anksto, mes tebe-gyventume dar viduram-žių gadynėje. Žemė vis dar stovėtų vietoje, oki-ti dangaus kūnai suktųsi aplink ją ir žvaigždės ka-botų ant rėtežių, kaip to meto vaizdavosi mokslininkai.

Lietuvos istorijos bė-

bimą Vaižganto metais, kviečia visus žurnalistus, rašytojus ir lietu-vius, santykiavusius su Vaižgantu, pratęsti Vaižganto metus iki 1970 metų rugsėjo 8 dienos (se-nuoju stilium).

Kadangi kan. J. Tumas - Vaižgantas gimęs 1869 metais rugsėjo 20 dieną (naujuoju, pop. Grigaliaus XIII, stilium, kuris dabar ir čia JAV galioja), tai ar ne tiks-liau būtų Vaižganto me-tus pratęsti iki 1970 me-tų rugsėjo 20 dienos?

Kan. Tumo-Vaižgan-to šimto metų nuo jo gimimo dienos sukaktį reikėtų tinkamai atžy-mėti ir mums neolitu-anams, nes jis yra mū-sų Korpi! Neo-Lithuania nuo 1924.V.14 dienos gar-bės narys.

Noriu kolegoms-ėms priminti, kad kan. J. Tumas - Vaižgantas, žila-sis jaunuolis, pirmas-sis pastebėjo mūsų kor-poraciją, vėliau jis pir-masis atkreipė dėmesį mūsų link. Užtat jis ta-po ir pirmuoju mūsų kor-poracijos garbės nariu.

Atrodytų kad pats pa-togiausias Tumui - Vaiž-gantui pagerbti mums būtų metinės sukakties laikas, 1969.XI.11 d.

J. Dargis,
Korp. Neo-Lithu-
ania filisteris.

TAUTOS ŠVENTĖ — LIETUVIŲ DIENOS

Spaudoje tilpo gražūs straipsniai Tautos šventės -- rugsėjo 8 dienos proga. Iškelti Lietuvos Didž. kuni-gaikšio Vytauto nuopelnai, kurie žymia dalimi praturtina valstybės praeities istoriją.

Mano nuomone kasmet ruošiami Lietuvių Dienos parengimai turėtų būti tampriai surišti su rugsėjo 8-sios dienos Tautos švente. Atsilankę pakviestieji vietos valdžios atstovai turėtų progos labiau pažinti mūsų didžiąją praeitį, viešpataujant genialiam valstybės vyrui ir karo vadui.

R. Liormonas

17 d. rimto ir teisingo istorinio įvertinimo neteko matyti. Jei tai būtų vertinama taip kaip prel. M. Krupavičius įvertino: "Jų diktatūra mums buvo sunkesnė, negu bolševiko Gomulkos lenkams" (Varpas nr. 8, 56 pusl.), tada reikia susiimti už galvos ir šaukti gerą gydytoją, bet ne šarlataną. Kaip matome, gruodžio įvertinimas laukia rimtų asmenybių bet ne susenusių politikierių. Kas gyveno prieš gruodžio 17 d., tas puikiai prisimena, koks bolševikinis siaubas buvo tautą apėmęs. Gruodžio 17 d. yra labai artima vasario 16 d. kada tauta atsiduso laisvai ir nuo tada prasidėjo mūsų kultūrinis, ūkinis ir socialinis klestėjimas. Dr. J. Pajaujis rašė: "... nepriklausomybės laikotarpis .. vis tiek pasiliko tautai kaip didis šviesus pragiedrulis. Per tą trumpą vos 20 metų laikotarpį buvo padaryta ūkio, švietimo, kultūros srity dar-giau pažangos, negu per praėjusius pusantro šimto metų rusų priespaudoje" (Varpas nr. 8, 19 pusl.).

Baigdamas savo pastabas dar kartą norėčiau atkreipti dėmesį, kad Lietuvos istorijos rašymas yra neeilinis reikalas ir jis turėtų būti gana rimtai išnagrinėtas istorikų ir rimtų politikų, įtraukiant ir aukštus karininkus. (am)

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ SEIMAS

(Atkelta iš 1 psl.)

bei svarstymus veikia taip pat bendros tarptautinės nuotaikos bei faktai. Sovietų invazija į Čekoslovakiją nesulaukė netgi tokios Jungtinių Tautų ir laisvojo pasaulio viešosios opinijos reakcijos, kokios buvo sulaukus 1956 sovietų invazija į Vengriją. Pačios Jungtinės Valstybės ieško sovietų palankumo ir tarpininkavimo Vietnamo byloje, ir virš Saigono jau šmėkščioja vadinamos koalicijos su komunistais šmėkla. Prezidento Nixono viešnagė pas Ceaucescu Rumunijoje, kur komunistinis režimas yra net beatodairiškesnis nei pačioje Sovietų Rusijoje, taip pat daugiau stiprino esančią vergijos padėtį, nei išsivadavimo viltis. Bendras tarptautines nuotaikas liudija ir faktas, kad Kremlius Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių Komisijai jau galėjo drįsti siūlyti minėti Lenino 100 metų gimimo sukaktį... Tai-gi, Žmogaus Teisių Komisijai.

Seimo XVI sesijos darbotvarkėje numatyta net 22 dalykai. Tarp jų yra Europos integracija ir sovietų pavergtieji kraštai, žmogaus teisių paneigimas, darbo sąlygos, ūkinis pavergtųjų kraštų išnaudojimas, kultūrinis gyvenimas, bažnyčių padėtis, valstiečių padėtis.

Seimo sesijos pirminku išrinktas Latvijos atstovas A. Berzins, vicepirminku -- Albani-jos atstovas V. Germanji, laik. generaliniu sekretorium patvirtintas lenkas F. Gadomskis. (k)

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week
every Wednesday and Friday
by American Lithuanian Press Radio Ass'n.
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpus.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.
Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

We Offer To Savers

SAVINGS CERTIFICATE

5 1/4%

6 or 12 MONTH
\$10,000
or MORE

Savings certificates issued for six months or one year--in minimum amounts of \$10,000.00, and thereafter in multiples of \$1,000.00. Earnings are paid at maturity.

INSURED

4 3/4%

per annum

Passbook Savings Accounts

Paid Quarterly

Computed and Paid as of:
Mar. 31 -- June 30
Sept. 30 -- Dec. 31

5%

6 or 12 MONTH
\$5,000
or MORE

Savings certificates issued for six months or one year--in minimum amounts of \$5,000.00, and thereafter in multiples of \$500.00. Earnings are paid at maturity.

Mutual Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION

2212 W. CERMAK RD.
Chicago, Ill. 60608
Virginia 7-7747

PETER KAZANAUSKAS, PRESIDENT

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

ŠIS BEI TAS

• Mokslo metų pradžioje vėl pasirodė, kad dar yra nemaža tėvų, kurie laikosi iškaltą galvon klaidingą prietarą: esą mokymas lietuviškai gali vaikams sugadinti jų anglišką tarseną ir net visą mokslą! Tiesiog neįtikėtinas neišmanymas! Jau daugelis žymių pedagogų bei psichologų yra pabrėžę, jog daugiau įvairių kalbų mokymas iš pat mažens kaip tik padeda bendrai ugdyti kalbinius gabumus. Būtent, daugiaukalbis vaikas (ar bent dvikalbis) darosi gabus dar vis daugiau kalbų išmokti. Be to, keletą kalbų išmokimas iš mažens net pakelia bendrą gabumo visiems mokslams laipsnį. Taip pat ir pačioje mokykloje bei šiaip žmonių tarpe -- visi gerisi tokiu vaiku, kuris moka daugiau nei vieną kalbą. Lauktina, kad LB apylinkėse būtų ruošiamos paskaitos ta tema, arba centras galėtų išleisti brošiūrą šiuo klausimu. Periodinėje spaudoje jau buvo apie tai rašyta ne kartą, bet gal ne visi tėvai paskaitė. O šitą tamsų prietarą reiktų galutinai išgyvendinti.

• St. Vykinto pastebėjimas labai teisingas, kad Vaižgantas mūsų tautos Panteone yra viena iš aukščiausių asmenybių. Jei Maironis ligi šiol nėra pralenktas kaip mūsų poetas pirmūnas -- tautos žadintojas, tai Vaižgantas yra kaip spindulingas unikumas, nes pasireiškė daugiaariopais teigiamais gabumais sunkiuoju kovų su rusų caro valdžia laikmečiu. Jis savo raštais yra originalus ir labai lietuviškas, taip pat ir savo asmeniu darė milžiniškos įtakos. Jo tolerancija, jo negėstas optimizmas, jo ištvermė, o ir sugebėjimas aprėpti visas tautinių reikalų sritis -- šiandien yra tik svajojamas pavyzdys. O kokia nuosirdi buvo jo meilė kiekvienam savam tautiečiui, koks grynas aukojimasis Lietuvos gerovei! Ir kiekvienam žingsniui jis buvo originalus, gabus, kūrybiškas. Taip, mūsų tautoje jam priklauso didžios pagarbos vieta. Tame atgimimo laikmetyje jis stovi greta Basanavičiaus, V. Kudirkos.

• Ypačiai mūsų dabartiniais spaudos darbuotojams Vaižgantas yra ne tik gerbtinas, bet ir giliau studijuotinas ar bent dažniau prisimintinas. Šiandien mes turime gausią savo spaudą, o nemaža ir rašančių straipsnius bei korespondencijas, bet mūsų sielė publicistika, lyginant su Vaižgantu kad ir eilinių raštų ar straipsnelių stiliumi -- be galo blyskaus žodžio, tartum visi raštų pagal vieną gramatinį modelį. Gal būtų, todėl ir geriausių minčių patriotiniai straipsniai nebedaro išpuodžio, nuosirdžiausi pagraudinimai dėl tautinio apsnūdimo nepajudina skaitytojų sąžinės. O Vaižgantas mokėjo apie bet ką, nors ir apie menką dalyką -- vis taip ryškiai, vaizdingai išsireikšti, kad skaitytojas visuo met buvo jo žodžių paveiktas ir įtikintas. Iš tikrųjų mūsų žurnalistai bent šiais metais pridėję pateikti skaitytojams daugiau ir pavyzdinių Vaižganto raštų ištraukų, o taip pat ir priminimų ar kieno atsiminimų apie jo asmenį. Kai kas sako, kad gal labiausiai panašus į Vaižgantą buvo mūsų nepamirštamas Bendruomenės veikėjas J. Bačiūnas -- bent ta didžia, besąlygine meile lietuvybei ir kiekvienam lietuviui, o drauge ir ta tolerancija, kuri savaimė jungė visus draugus, šalino nesutarimus, dildė nepaykantą.

• S. Yla (Darbininke) Vysk. Deksnio įšventinimo prog rašo apie mūsų praeities vyskupus: "Pirmasis Lietuvos vyskupas buvo Kristijonas pakrikštytijos Mindaugą, jo šeima didikus ir būrius lietuvių. Po jo mirties buvo įšventintas įpėdinis taip pat Lietuvos vyskupo titulu. Kai Lietuvai ėmė grėsti pavojai ir nebuvo stipresnių asmenybių, vyskupai pasidarė tikrieji tautos vadai. Ne vienas jų -- ir kankiniais. Du vyskupus, Masalskį ir Kasakauską, lenkų jacobinai nužudė už tai, kad paskelbus gegužės 3 d. konstituciją jie priešinosi Lietuvos prijungimui prie Lenkijos. Du vyskupus, Steponą ir J. Arnulfą Giedraičius, rusai nušalino nuo pareigų, kad nerėmė caro Rusijos vykdomo Lietuvos pavergimo. Vysk. M. Valančius ir M. Paliulionis buvo laikomi rusų arešte, kad negalėtų tiesiogiai turėti įtakos savo tautai. Tautos kankinius arkiv. Reinį ir vysk. Borisevičių sovietai nužudė, o kitus mūsų vyskupus ištrėmė ir kankino... Mūsų vyskupai išbrėžė tautos sąmonę kaip tikėjimo nešėjai ir saugotojai, tautos ugdytojai ir gynėjai".

SKIRPSTAS

Kova dėl kiekvieno lietuvi

Pradedame naujus mokslo metus. Į juos žiūrime su viltimi, nes šiais metais pasiryžome pagrindinį dėmesį kreipti į lietuviškąją švietimą ir šeimą. Tuo vardu net visus metus pavadinome.

Džiaugiamės, kad pernai JAV veikė 44 liuanistinės mokyklos, kurias lankė 3217 mokinių.

Tačiau jų turėtų būti ke-
lis kartus daugiau, nes 1960 m. JAV gyventojų surašymo metu lietuviams užsirašė 206,043 gyventojai. Taigi prieš mūsų akis dar plati darbo dirva. O jei mes tų nelankančiųjų neatvesime į liuanistines mokyklas, jie nuo mūsų dažniausiai tils ir palengva dings svetimųjų jūroje.

Pernai, švęsdami 50 metų nepriklausomybės atgavimo sukaktį, davėme metams laisvės vardą, gi žiūrėdami į dabartinę padėtį, vadiname juos ir kovos metais, kovos ne tik už laisvę, bet ir už tautinę egzistenciją, kuri yra pavojuje. Todėl, jei mūsų kūrėjai savanoriai kovojo nepriklausomybės kovose dėl kiekvienos žemės pėdos, tai šiuo metu mums reikia kovoti dėl kiekvieno lietuvi. Tai sakėme praeitų metų vasario 16 d. mokinių telkimo vajų skelbdami, tai kartojame ir dabar, vajų tęsdami.

Kovos dėl lietuvių laukas yra visos gyvenimo sritys, ir todėl kiekvienas yra įpareigotas savo srities darbu lietuvių skiepyti ir ugdyti, bet ypačiai šeima ir lietuviškoji mokykla. Kaip rinkimuose svarbus kiekvienas balsas, taip lietuvių išlaikyti svarbi kiekviena šeima. Reikia, tik, kad mūsų šeimos tai suprastų, kadsuprastų, koks didelis ir kilnus vaidmuo joms tenka -- išugdyti vaikus ištikimus ir tėvų tikėjimui, ir tautai. Ir tai didžiausia dovana, kokią tėvai gali vaikui duoti, ne doleris, automobilis ar kokia kita materialinė gėrybė. Tai supratęs, bus aišku, kad reikia siųsti vaikus į liuanistines mokyklas, kur jie mokomi lietuvių žodžio, rašto, dainos, tautos praeities, kur jaunimas bendru darbu ir daina susigyvena, įauga į savąją bendruomenę ir tautą. Koks didelis dailtas jaunimui tai duoti, ir kokia didelė skriauda tai atimti, nes jaunatvės dienos nebeprasikartos.

Todėl šį pavasarį buvo visi JAV LB padaliniai prašyti aplankyti kiekvieną savo apylinkės lietuvių šeimą, kur tik yra mokyklinio amžiaus vaikai, ir paskatinti leisti juos į liuanistines mokyklas. Mokinių telkimo vajus tęsiamas ir ši rudėnį. Tai didelis švietimo ir šeimos metų užsiuimimas. Tačiau jo pasisekimas priklausys ne tik nuo LB apylinkių pastangų, bet ir nuo to, kiek mes visi tebesame jautrūs lietuvių, kiek yra mumyse noro ir ryžto jai savo darbu aukotis. Jei paskutiniiais metais mokinių skaičius turėjo tendenciją mažėti, tai šiais metais galime ir turime ne tik mažėjimą sulaukyti, bet ir žymiai mokinių skaičių padidinti. Jei šv. Antano gimnazija gražioje Atlantopkrantėje, kur per 13 metų buvo oficialiai dėstoma lietuvių kalba, užėjo dėl mokinių stokos uždaryti, tai šimet, užregistravę kad ir tik šimtatų mokinių, galime sudaryti jai vėlavę veikti ir augti. Kur yra noras, ten randamas ir kelias. Tegu tik meilė Lietuvos dega mūsų širdyse, ir su Aukščiausiojo palaima visa tai atsiesime.

J. Kavaliūnas
Švietimo Tarybos
Pirmininkas

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

ŽAIDIMAS SU UGNIMI

APIE KUBILINSKĄ IR "RŪTELĘ"

JONAS VAIČIŪNAS

Lietuvių spaudoje pasirodė straipsniai liečią liuanistinei pradžios mokyklai išleistą vadovėlį "Rūtelę".

Vieni žvilgtėję labai kritiškai, kiti švelniau. Dirvoje 1969 rugp. 27 d., "Rūtelę" prisimena Skirpstas savo skyriuje "Šis bei tas", irgi gerokai vadovėlių pakritikuodamas.

Manyčiau, jog būtų ne pro šalį kiek platesnis pasiaiškinimas.

Visi tie "Rūtelę" liečią straipsniai prasidėjo, kai LB Švietimo Taryba aprobavo, o Kultūros Fondas išleido tą vadovėlį. Pagrindinis kaltinimas, dėl to kas vadovėlis kritikuojamas, tai komunistinių rašytojų iš anapus ir šiaupus išsileidimas į vadovėlio skiltis. Kitas kaltinimas: Lietuvos valstybės ženklo, vėliavos ir Tautos himno nustatymas vadovėlio vidurinė, o pirmame puslapyje išspausdinant komunisto rašytojo iš okupuotos Lietuvos eilėraščių "Rūtelę", vadinasi, net ir knygos pavadinimas teko komunisto rašytojo kūrinio antraštel.

Dar prieš tokius kaltinimus spaudoje pradėjus kelti, nuo vadovėlio atsisakė dvi didžiausios laisvojo pasaulio lietuviškosios mokyklos: Kristijono Donelaičio ir Marquette Parko (abi chikagiešės). Šiandien dar sunku pasakyti, ar atsirado ir daugiau mokyklų nuo "Rūtelės" atsisakusių.

Nežiūrint dviejų ar trijų Kubilinsko eilėraščių, vadovėlinį idėta ir mums gerai žinomos vaikų literatūros rašytojos S. Tomarienės (Pipiraitės) kūrinėliai. Minima rašytoja, taip gražiai pasirodžiusi su savo literatūra mums į šį kraštą atvažiavus, sušlubavo nuėjo su "Vilnimi" ir su "pažangiečiais".

Nuo to laiko mūsų spauda jos kūrinių nebespausdina ir leidyklos jos rinkinių neleidžia. Vietoj to, jos veikalai pasirodė pavergtoje Lietuvoje, spausdinti partijai approbavus.

Daug gaidų ir žodžių paimta "Rūtelei" ir kitų kūrėjų iš už geležinės uždangos. Ne visus juos galime įtarti esant partiečiais ar pataikūnais, tačiau jau mestas akis. Jei šv. Antano gimnazija gražioje Atlantopkrantėje, kur per 13 metų buvo oficialiai dėstoma lietuvių kalba, užėjo dėl mokinių stokos uždaryti, tai šimet, užregistravę kad ir tik šimtatų mokinių, galime sudaryti jai vėlavę veikti ir augti. Kur yra noras, ten randamas ir kelias. Tegu tik meilė Lietuvos dega mūsų širdyse, ir su Aukščiausiojo palaima visa tai atsiesime.

J. Kavaliūnas
Švietimo Tarybos
Pirmininkas

dies motyvais kurta dainelė yra komunistinės dvasios kūrinys? Ar autorius, vaikų rašytojas K. Kubilinskas, kurio biografiją randame Lietuvių Enciklopedijoje, jo eilėraščius vaikų laikraščeliuose ir vaikams skirtose plokštelėse, ar jo visi kūriniai yra komunistinės dvasios?"

Ar visi vėnclovų, cvirkų, raudonųjų kapitonių liudų girų ir kitų komunistų rašytojų kūriniai yra komunistinės dvasios? Žinoma, ne, bet tikriausiai, nėra nė vieno prieškomunistinės dvasios.

Mūsų išeivijos ar tremties rašytojai nėra rašę komunistine dvasia. Jie, teisybė, daug rašę prieš komunizmą. Dėl to jie čia, palikę savo kraštą, atnešė savo plunksnas kovai prieš okupantą.

Štai, rašytojai, rašę "komunistine dvasia", tampa mūsų mokytojams geresni už rašiusius prieš komunizmą, prieš pavergėją. Tie patriotinės dvasios rašytojai, de-ja, vadovėly nustumti anton vieton.

Pagalau, iš esmės pažiūrėkim kas tas Kubilinskas buvo.

VL Rmjs. Drauge skelbia rašinį "Dviejuose horizontuose" (1969 m. rugpiučio 22). Tuo rašiniu paryškina Lietuvių Enciklopedijoje idėta mažą biografiją.

VL Rmjs. sako: "... antrosios komunistų okupacijos pradžioje K. Kubilinskas įstojo į Lietuvos partizanų eiles ir ilgainiui iškilo į aukštą postą, buvo vienos partizanų apygardos štabo spaudos ir propagandos skyriaus viršininkas. J. Daumantas, 1949 - 50 m. būdamas Vakaruose ir kalbėdamas apie partizanų dienas ir savanoriškai užsidėję kovos našta, pasakojo, kad esamoje sąlygose prityręs partizanų kovos lauke gali išsilaikyti nuo metų iki pusantrų, o naujokas -- neilgiau pusės metų. Kaip atrodo, K. Kubilinskas sugebėjo išsilaikyti žymiai ilgiau ir iškilti į aukštą postą. Ne visus anuometinius laisvės kovotojų tokia laimė lydėjo..."

Tikėkime VL Rmjs. nurodytų duomenų teisingumu. Bet tas išsilaikymas "daug ilgiau" gana įtartinas. Tai galėjo būti ir laimė, bet galėjo būti visai ir kitaip. Daumantas žinojo, kiek galima išsilaikyti. Neišsilaikė nė jis pats. Atėjęs naujokas, vietoj pusės metų, išsilaikė kelis metus?

Žiūrėkime toliau. VL Rmjs. rašo: "Bet po to sekė ir tragiškasis gyvenimo laikotarpis. Vienose kautynėse buvo sumuštas tos apygardos partizanų štabas. K. Kubilinskas išliko gyvas ir vėliau NKVD jį devyniems mėnesiams infiltravo į partizanų tarpą jau kaip išdaviką".

Nekaltinant Kubilinsko -- įtarti galima labai ir

labai. Gal jis jau buvo infiltruotas iš pat pradžios ir dėl to jį "laimė lydėjo". Tuos devynis mėnesius infiltruotas Kubilinskas, anot, VL Rmjs. "kiek pražudė savo buvusių kovos brolių (ir ar iš viso pražudė), kol kas dar neaišku".

Galvoti, kad Kubilinskas nieko nepražudė, aukščiausio laipsnio nesąmonė. Per devynis mėnesius!

Jeigu nebūtų išdavinėjęs, jeigu partija būtų pastebėjusi nors mažiausią Kubilinsko nukrypimą jam būtų galas.

O Kubilinskas išliko ir vėliau rašė vaikams eilėraščius.

Dabar dar tiksliai Kubilinsko asmens išaiškinti neįmanoma. Tam trūksta paskutinių įrodymų, paskutinės medžiagos.

Naujienos savo 1969 m. rugp. 29 d. vedamajame sako: "Esame tikri, kad lietuvių mokytojais, ruošusieji mokyklos vaikams vadovėli, nežinojo šių K. Kubilinsko darbų. Jei jie būtų žinoję, kad jis išdavinėjo savo draugus, tai jo eilėraščių į tą vadovėlį nebūtų dėję. Vadovėli ruošusieji mokytojai nėra informuoti. Jie nėra pakankamai apdairūs, kad galėtų pasipriešinti agentui, pasiūliusiam nekaltą išdaviko eilėraščių..."

Nežinojo, bet dabar tikrai žino. Taigi, pats laikas susitvarkyti taip, kad tas vadovėlis nepasiektų mūsų vaikų.

J. Masilionis, rašydamas Drauge apie mokytojų studijų savaitę primena, kad "Rūtelė" studijų savaitėje susilaukė diskusijų. Čia Masilionis "Rūtelę" užtaria, tar-
damas kad vienas iš tų eilėraščių buvo spausdintas "Eglutėje", o kitas buvęs įrašytas Moksleivių Pavasario Šventės repertuare.

Nežinota, tai nežinota. Daugiau to, reikia manyti, nebus. Vis dėlto, reiktų akiliau apsižiūrėti, ypač kad vadovėlis nėra kokia pasiskaitymo knyga, bet mūsų atžalyno mokomoji pagrindinė priemonė.

Ką galės pasakyti mokytojai vaikams per pamokas apie Kubilinską?

Ar jį teisins, ar apie jį meluos iš tokio vadovėlio mokydami?

Pabaigai dar norėčiau pridėti. Man tikrai neteko matyti jokio vadovėlio, knygos ar šiaip leidinio, kur Vytiš, Himnas, trispalvė būtų viduryje.

Gal čia jau metodika ir pedagogika pasikeitė? Ar jį kas pakeitė? Ypač, jeigu tvirtinama, kad dar du vadovėliai išleisti panašiai.

Tikiuos, kad bent juose komunistų kūrinių nėra.

WANTED AT ONCE
EXPERIENCED
MOLDERS
With Brass & Aluminum experience
Steady work. 50 hour week.
Ask for Mr. Fortenbacher
NOREN PATTERN &
FOUNDRY CO.
FRUITPORT, MICH.
616 — 865-3192

(69-75)

DABARTINĖ LIETUVIŲ TAUTOS PADĖTIS (4)

OKUPUOTOJE LIETUVOJE
MOTERŲ DAUGIAU NEGU VYRŲ

Okup. Lietuvoj moterų skaičius 1959 prašoko vyrų skaičių net 8,2%. Per sekančius 7 metus tas santykis kiek pagerėjo ir 1966 moterų skaičius prašoko vyrų skaičių 6,8%. Santuokos kaip kad ir gimimai pastaraisiais metais nuolat mažėja. 1960 metais 1000 gyventojų išėjo 10,1 santuokų: 1961 -- 9,9 santuokos, 1962 -- 9,3; 1963 -- 8,8; 1964 -- 8,6; 1965 -- 8,4 santuokos. 1966 padėtis kiek pasitaisė ir 1000 gyventojų išėjo 9,2 santuokos. ("Lietuvos TSR Ekonomika ir Kultūra", p. 70.)

Nepriklausomos Lietuvos laikais 18,8% visų išteklėjusių moterų buvo jaunesnės kaip 20 metų amžiaus, o 1965 tokių buvo tik 13,9%. Nepriklausomos Lietuvos laikais 100 moterų tarp 16 ir 49 metų amžiaus išėjo 103,7 gimimai, 1959 -- 83 gimimai, ir 1965 -- tik 64 gimimai, tai yra tik 61,7% nepriklausomos Lietuvos gimimų. ("Liaudies ūkis", 1966, Nr. 10, p. 310.)

Apskritai per praėjusius paskutinius 15 metų okupuotoj Lietuvoj gimimai yra sumažėję 19,1% tai yra beveik visą penktadalį. ("Liaudies ūkis", 1968, Nr. 1, p. 17.)

DAUG IŠMOKSLINTŲ
SPECIALISTŲ

Specialistų su specialiniu viduriniu išsilavinimu 1968 buvo skaičiuojama per 90,000. Tarp jų lietuvių -- apie 72,000, tai yra apie 80%.

Specialistų su aukštuoju išsilavinimu 1968 buvo skaičiuojama per 60,000. Tarp jų lietuvių -- apie 48,00, tai yra

V. VAITIEKŪNAS

apie 80%. Dėmesio vertas faktas, kad iš esančių okup. Lietuvoj apie 25,000 žydų apie 2,500 yra su aukštuoju išsilavinimu. Atseit, žydai su aukštuoju išsilavinimu okup. Lietuvoj sudaro apie 10% visų žydų, lietuviai su aukštuoju išsilavinimu sudaro tik apie 2% visų lietuvių.

DIRBANTIEJI IR
DARBO REZERVAI

1968 vadinamame socialistiniame ūkyje, sveikatos ir švietimo įstaigose dirbo apie 1,5 mil. okup. Lietuvos gyventojų. Jų 38% dirbo kolchozuose ir sovchozuose.

Darbingų gyventojų, dirbančių tik savo namų apyvokos darbus ar savo sodybinius sklypelius, 1958 buvo net 28,6% visų darbingųjų. 1965 tokių jau buvo skaičiuojama tik 18%, o 1967 -- tik 12,4%. (Kai kalbama ar rašoma apie JAV "bedarbių" procentus, minėti okup. Lietuvos "nedarbingų" darbingųjų procentai verti ypatingo dėmesio).

Nuo 1967 veikia darbo rezervų naudojimo komitetas. Jo uždavinys yra darbingus okup. Lietuvos gyventojus "įdarbinti" pačioje Lietuvoje arba perkelti į vadinamas "broliškas respublikas".

LIETUVOS DALIS
SOVIETŲ SĄJUNGOS
ŪKYJE

Pati sovietų spauda pripažįsta, kad okup. Lietuvos ūkinio vystymosi klausimai sprendžiami, atsižvelgiant NE į Lietuvos reikalus, bet į "reikalingą stiprinti visos So-

viety Sąjungos materialinę - techninę bazę", ir kad okup. Lietuvos "ekonomikos vystymo tempai ir proporcijos turi išplaukti iš viso Sovietų Sąjungos liaudies ūkio uždavinių". ("Tarybų Lietuvos Ekonomika ir Jos Ryšiai", Vilnius, 1968, p. 109, III).

Tuo atžvilgiu Chruščiovas buvo nuolaidesnis ir 1957 leido sovietinėms respublikoms šiek tiek ūkinio savarankiškumo. Tiesa, vėliau jau vėl buvo pradėjęs tą savo leistą ūkinį savarankiškumą siaurinti. Tačiau iki Kosygino tik 17,5% okup. Lietuvos pramonės priklausė Maskvai betarpiškai kaip vadinamos sąjunginės įmonės; 5,5% priklausė Maskvai per Vilnių (per vadinamas sąjungines - respublikines įstaigas), o likusieji 77% okup. Lietuvos pramonės administravimas priklausė Vilniui. Po 1965 Kosygino vadinamos ūkio administracijos reformos Maskvos betarpiškoj žinioj atsidūrė 28% okup. Lietuvos pramonės, o 60% priklauso Maskvai per vadinamas sąjungines - respublikines ministerijas. Tik 12% okup. Lietuvos pramonės liko Vilniaus žinioje. Faktiškai apie 50 smulkių įmonių.

Okup. Lietuvos tautos pajamos ("gross national income") sudaro apie 1,5% visų Maskvos valdomų pajamų. Lietuvos mėsos gamyba sudaro 2% visos Maskvos valdomos mėsos, Lietuvos sviestas -- 3%, trikotažas -- 5%, metalo piovimo ir tekimo staklės -- 7%, grąžtai -- 20%, maži elektros motorukai -- 50%, o elekt-

ros skaitikliai nei 90% visų Maskvos valdomų, nors okup. Lietuvos gyventojai sudaro tik 1,3% visų Maskvos valdomų gyventojų, o okup. Lietuvos plotas tik 0,3% visų Maskvos valdomų plotų.

Sovietų duomenimis tautos pajamų per capita, t.y. vienam okup. Lietuvos gyventojui 1965 buvo 943 rubliai, 1966 -- 1004; 1967 -- 1117 rublių. ("Lietuvos TSR Ekonomika ir Kultūra" p. 81). Patys sovietai pripažįsta, kad 5,3% okup. Lietuvos "gross national income", tai yra apie 200 milijonų rublių kasmet eina Maskvai. Faktiškai okup. Lietuvos duoklė "vyresniajam broliui" yra keliskart didesnė.

IŠ KUR PREKIŲ
DEFICITAS?

Nepaisant po II pasaulio karo okup. Lietuvoj išaugusios pramonės gamybos, daugelis pramoninių gaminių yra vadinamos deficitinės prekės, tai yra prekės, kurių trūksta. Kodėl trūksta? Todėl, kad okup. Lietuvos gaminius suima okupantas ne tik savo reikalam, bet ir savo eksportui. Sovietų Sąjungoje Lietuvos gaminius eksportuoja į 77 užsienių kraštus. Bet iš to okup. Lietuvos gaminių eksporto pelnosi tik Maskva. Okup. Lietuvai gaminti Sovietų Rusijos eksportui gaminius visiškai neapsimoka, nes eksportiniai gaminiai turi būti labai geros kokybės, atitikti aukštus tarptautinius standartus, o už juos gauti užsieninę valiutą Maskva pasilaiko sau. Tai būdingas ūkinio kolonializmo pavyzdys. Taip sakant, avys priklauso okup. Lietuvai, bet jų vilnomis ir mėsa naudojasi tik okupantas. Sovietų Sąjungos eksportui okup. Lietuva gamina metalo piovimo ir šlifavimo stakles, elektros motorus, kompresorius, elektrinius suvirinimo aparatus, dažy-

DIRVOS NOVELĖS
KONKURSAS

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1969 metų spalio 1 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slaptyvardžiu. Tas pats slaptyvardis užrašomas ant pridėamo voko, kuriame užlipinamas raštelis su autoriaus tikrąja pavarde, adresu ir telefono numeriu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažymėta: nelaimėjus -- neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui 300 dolerių premija bus įteikta 1969 m. Konkurso skelbėjas turi teisę premijuotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Autorius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų autoriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA sudaroma iš trijų asmenų. Ji visai nepriklausomai paprasta balsų dauguma sprendžia, kas premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas -- SIMAS KAŠELIONIS.

mo aparatus, skaičiavimo mašinas, dviračius, plytas, drenažo vamzdžius, kailius, lininius audinius, muilą, nuobrukas, saldinius, konservus, konfitūrus, mėsą, sviestą, grybus (todėl grybai užginta iš okup. Lietuvos siųsti dovanų giminėms į JAV ar kitur), suvenyrus ir kt. Kai sovietų spaudoj aptinkame žinutę, kad pvz. Lietuva su Lenkija pasirašė prekių pasikeitimo susitarimą, tai tas reiškia, kad pagal Sovietų Sąjungos - Lenkijos prekybos sutartį okup. Lietuva buvo Kremliaus įpareigota pagaminti tiek ir tokių Lenkijai reikalingų gaminių ir pavesta susitarti su atitinkamomis Lenkijos įstaigomis dėl konkrečių vykdymo sąlygų. Okup. Lie-

tuva tokiu atveju atlieka tik Maskvos tarnų vaidmenį.

Sovietiniam ūkio kolonializmui būdingas taip pat yra slopinimas pramonės, kuri naudoja vietines žaliavas, o dirbtiniu būdu plėtimasis pramonės, priklausančios nuo svetimų žaliavų. Tuo yra skriaudžiamas netik okup. Lietuvos ūkis. Tuo skundžiasi ir Ukraina ir kitos sovietinės respublikos.

(Bus daugiau)

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER
SERVICE

Taisomi auto motorai, stabdžiai,
tune-ups ir t.t.

4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9387

ALYTIS ANDRIUS NORIMAS

(Dirvos konkurse 1968 m. laimėjusi II vietą novelė)

Siaura ir ilga kalėjimo vienutė. Storais geležiniais virbais langelis vos pasiekiamas pasistiepus. Karinė geležinė lova su dulkanciu, susitrynusiu čiužiniu, apklotu skylėta pilka antklode. Atneštas virklas kariniame katiliuke tebestovi prie durų.

Klemensas suspaudžia užiančius smilkinius abiem rankomis. Dar junta prieš kelias dienas nuo bolševiko šautuvo buožės smūgio gilų skausmą sprande. Bet jo delnuose žaižaruoja baisėsnis vidinis skausmas, apsvyvilimas, pasimetimas ir begalinis nusiminimas. Tiek išvargus, duotą uždavinį vykdant, vien apie lietuvių pasiekimą tegalvoja ir jų laimėjimu besiviliant, štai, dabar jis apšauktas dezertyru ir išdaviku!

Tarytum šuoliuojančių raitelių kavalkada jo atmintyje atgyja visi taip neseni įvykiai. Pro išmeigtą ir pilką kalėjimo sieną žvilgsni skrenda vaizdai ir pergyvenimai, privedę iki šios beviltiškos padėties.

Sausas barkstelėjimas privertė nuo žemėlapių pakelti akis į duris. Jose išsitempęs kresnas adjutantas.

-- Savanoris Trumpūnas nori tamstą matyti, vade!

-- Tegul įeina.

Pulko vadas atsilošė kėdėje. Ši sugirgždėjo, tarytum atvykstančių susidomėjusi. Adjutantas atsistojo duryse šonu, praleisdamas į kabinetą jauną vyrą, sykiu prilaikydamas duris, kad jos spyruoklės spaudžiamos neužsidarytų. Kariui įėjus, duryš užsidarė, paslėpdamos ir adjutantą.

Diržu perjuostu ir kiek per laisvu munduru,

užsegiotomis kišenėmis, įžengė smailianosis, nukirptaplaukis, mėlynakis jaunikaitis. Kairėje rankoje prie šlaunies prispaudė uniforminę kepurę. Sudavęs kulnėmis ir suglaudęs rudais tvarslais apvyniotas blauzdas, drausmingai ir rimtai žvelgdamas į vado akis, energingai, kaip buvo mokytas, kiek prikimusiu aukštoku balsu pasisakė:

-- Savanoris Trumpūnas, tamstos įsakymu atvykau!

Pulko vadas pakilo ir stovėdamas išklausė raportą. Tuoj vėl atsisėdęs, minutei iširėmė pilkomis didelėmis akimis į savanorio akis. Maloniai pakuteną jį savimeilė, kad pulke įvestoji drausmė prigyja. Palengva žvilgsnis nuslydo į veidą, uselius, susegtą munduro apikaklę. Susimąstydamas nusileido į kareivio kojų tvarslus ir riebalais išteptus karinius batus. Iš Amerikos gautos uniformos kuone visiems savanoriams netiko.

-- Žinau, kad esi raštingas ir mokytas, Trumpūnai. Pasirinkau tave, nes esi Alytaus apylinkėse gimęs ir augęs. Ar taip?

-- Taip, tamsta vade! Kalesnykuose gimiau, bet dabar jie yra bolševikų pusėje.

Vadas pakilo ir atsisėdo ant rašomojo stalo kampo. Žiūrėdamas į savanorį, tarytum dar kartą bandė išvelgti į jo vidų, lyg norėdamas atspėti, kas jo galvojama, kaip jaučiama ir kiek vertas pasitikėjimo.

-- Paties vardas, rodos, Klemensas, ar ne?

-- Taip, tamsta vade!

-- Klausyk atidžiai, Klemensai... Aš pasirinkau tave ypatingai svarbiu uždaviniui, kuriam atlikti reikia labai daug sumanumo, miklumo, proto ir vietos žinojimo. O svarbiausia -- slaptumo.

-- Aš pasiruošęs, tamsta vade.

-- Žinok -- viskas, ką čia kalbėsiu ir ką tau pavesiu atlikti, turi likti griežčiausioj paslapyty... Ar turi giminių Alytų ar apylinkėse?

-- Turiu tėvus, daug giminių ir draugų.

-- O kuo tėvas verčiasi?

-- Jis stalius. Kartu ir ūkininkas, nes gyvenam mieste, bet turim žemės.

-- Ar tai jis mums kai kada padaro ar pataiso stalus, suolus?

-- Taip, tamsta vade!

Vadas nusišypso.

-- Tai mes jau beveik pažįstami. Geras žmogus, ir geras lietuvis tavo tėvas. Ar turi ir mergaitę?

Jaunuolis lyg sumišo. Šypsena pasirodė lūpose, ir tuoj dinga.

-- Kas be ko, tamsta vade...

Tačiau vado veidas dar labiau surimtėjo. Padėjęs ranką ant Trumpūno peties ir žvelgdamas tiesiai į akis, tyliai, bet su nepaprastu griežtumu, ir tarytum susijaudinęs ėmė dėstyti.

-- Niekam pasauly -- nei tėvui, nei motinai, ir net nei mylimiausiai merginai -- neturi sakyti apie savo uždavinį! Ligi pat Punios - Butrimonių kryžkelės tave palydės vežimas. Šitai bus saugiau ir greičiau...

Klemenso akyse sužibo susidomėjimas, nes pajuto, jog pulko vadas iš Alytaus nori jį išsiųsti kažkur toliau, gal į Jėzną, ar Butrimonis, o šie juk bolševikų rankose. Lyg atsakydamas į jo vidinį klausimą, vadas patvirtino:

-- Taip. Skubiai besitraukiant nuo bolševikų į Alytų, Butrimonyse buvo paliktas pulko izdas. Dėžė per sunki, nespėta pakrauti. Neišmokėta kariams alga likosi geležinėj dėžėj. Išdininkas ją paliko Jucevičių namų virtuvės rūsy. Prisaikdino Jucevičių neišduoti kasos bolševikams, kol mes atsiimsim... Netrukus išdininkas buvo sunkiai sužeistas, bet prieš mirdamas man apie tai spėjo pasakyti. Aišku, priešas galėjo dėžę rasti ir pasiglemžti, bet aš tikiuosi kad vis dėlto nespėjo... Taigi, turi pinigų dėžę man atgabenti. Mūsų valstybė jauna ir neturtinga... Kol iš Kauno mums atsiųs sekantį pinigų transportą, kareiviai bus be algų...

(Bus daugiau)

ŽVILGSNIAI

Kęstutis Gaidžiūnas

Paslaptingame žvalgybos pasaulyje terminas "panaikinti su prietaru" reiškia administraciniai pašalinti opozicijos agentą, nutraukiant bet kokią galimybę tolimesnei veiklai. Bet kai panaudojamas terminas "panaikinti su kraštutiniu prietaru", agentas, paprasčiausiai pasakius, dingsta iš gyvųjų tarpo.

Šie terminai per pasakutinius pora mėnesių sukėlė incidentą ne tik Vietname bet ir Amerikoje. Čia ypatingai buvo paliesti Amerikos kariuomenės elitiniai Žaliųjų Berečių daliniai, Central Intelligence Agentūra, reguliari kariuomenė... ir žinoma... eilinis amerikietis savo kvalifikuota, ar nieko neverta nuomone, diskutuojančia taip visų valdžios pareigūnų prisibijomai viešajai opinijai.

Per eilę sekančių numerių iš arčiau pažvelgsime į šiuos įvykius.

Birželio mėnesį toks įsakymas "panaikinti su kraštutiniu prietaru", pasiekė Amerikos specialiųjų pajėgų stovyklą Vietname. Septyni Žaliųjų Berečių karininkai ir vienas eilinis ji įvykdė. Rezultate jie buvo areštuoti, ir dar šandien laikomi areste kol įvykiai toliau tiriami.

Per eilę savaitių, kai kariuomenė tyli, gandai skraido Saigono, Washingtono, ir Žaliųjų Berečių štabe Fort Bragg N.C. baruose, ir narpliojasi dar vienas šandieninio špionažo istorija.

Kaltinamas įvykis sukasi apie specialiųjų pajėgų vienetą B-57 (operacinis vardas "Juoda Barzda") Nha Trang aviacijos bazėje apie 190 mylių į šiaurės rytus nuo Saigono. Kaip ir kiti du panašūs daliniai (B-52 ir B-55) veikia Vietname, B-57 yra specialiųjų pajėgų žvalgybos dalinys. Dalinys veikė prie Laos ir Cambodijos sienų, su 300 slaptų agentų tinklu, kurie teikė įvairias strategines žinias. Vienas iš pagrindinių agentų buvo vietnamietis, žinomas Thai Khac Chuyen operaciniu vardu.

Sekantį kartą: Pavėluotas įsakymas.

TARP KANARŲ SALŲ IR ŠIAURĖS IŠKYŠULIO (2)

R. SPALIS

dė nepaprastai stiprų aromatą. Tokios kitos maloniai kvapnios gėlės negalėjau atgaivinti.

Autobusu artėjamprie Teidės kalno papėdės. Kelias kyla, raitosi vis aukštyr ir aukštyr. Temperatūra po truputį pradeda smukti. Pakimbam virš debesėlių, kurie kartais uždengia Puerto De La Cruz. Pasimato mėlynos Atlanto platybės ir įvažiuojam į plačius pušinėlius, pakvimpa saukais. Atsigulęs tarp jų pasijustum kaip Lietuvoje vasarą. Kelias vis raizgosi, vis kyla, palieka pušinėlių miškeliai ir atsidengia vulkaninės lygumos, kur sustingusi lava gabalais guli nepaliesyta per šimtmečius. Vietomis fantastiškiausios spalvingos granitų uolos ir pagaliau Teidė kaip ant delno. Didingas reginys.

Jau keleri metai kai į jos viršūnę tesiamas kabelis - traukinėlis. Turėjo jis būti baigtas prieš eilę metų, bet mūsų ekskursijos vadovas netiki, kad jis bus greit baigtas iš viso. Jis tvirtina, kad puikus vaizdas nuo to kalno viršūnės. Matomos visos šunų salos (vadovas vartoja kanarių salos). Tačiau reikia ilgai lipti į tą viršūnę ir ten laukti saulės patekėjimo, kuris yra pasakiškas. Įlipusieji priedo gauna dar specialius diplomus. Deja, gėdingai prisipažįstu, neįėjau to diplomu. Tam pačiam vadovui jau buvau įmokėjęs pinigų, norėdamas pamatyti ispanų šokių garsenybę, kuris atkeliavo iš kontinento. Taigi atidėjau tą kalno kelionę, o vėliau taip ir neatsirado progos atsidurti kalno papėdėje.

Šiaip pramogų pilna. Ispanų šokius mačiau dviejose vietose ir, jei jie ne tokie puikūs, kaip Sevilijoje, tai geresni negu kituose matytuose vietovėse. Ne tik šokiais garsūs restoranai, bet ir savo vyno bačkutėmis. Sumokėjęs bilietą, greita programos gali trūkyti vyno kiek tik nori, stiklinėmis. Eilė bačkūčių, kiekviena kitos rūšies ir pajėgumo, laukia

klientų. Afsukai kraną, pakišai stiklinę ir paskui į burnelę. Vienas jaunuolis, berods anglas, taip susižavėjo sportu, mėgindamas ištuštinti bačkutę, kad apsilpo nuopastangą, išnešė ją.

Kelios bažnyčios primena ispanų tolygius pastatus. Tos pačios tradicijos - apeigos. Junti, kad čia laikas sustojęs. Kas buvo prieš 100 metų vykdoma ir dabar. Stebėjome procesijas per miestą. Įdomu pažvelgti į praeitį, kuri savo iškilmingumu gal gražesnė už tą nervingą, triukšmingą dabartį.

Vietos žmonių būvis dabartiniu metu labai pakilęs. Tai matėsi iš gerai atrodančių, linksmy vaikų ir pilnų puodų maisto nešamų į pakrantę. Kartais autobusai atveždavo išstisus kaimus į paplūdimį. Grįždavo jie gan vėlai, o kartais ir nakvodavo, ypač jei pasitaikydavo bažnytinė ar valstybinė šventė, kurių pilna. Tada išaugdavo tikras palapinių miestelis, ūždavo teniki gilios tamsos, kol nuvargę sukrisdavo poilsui. Darbų pilna. Statyba ir hoteliai reikalauja vietos rankų. Tik ar ilgam toji gerovė? Ar kartais prieauglis neperdidelis? Dažna jauna moteris linguodavo į paplūdimį su penkiais, šešiais iškilbusiais įsijoną. Vietos augimas šiaip ar taip turi sustoti, sumažėti, kad ir dėl vandens. Tam tikri ženklai rodė, kad jau dabar vanduo kiek taupomas, o kas atsitiks kai padvigubės gyventojų, namų skaičius?

Salos, kad ir prie pat Afrikos žemyno, bet nereikia skiepytis važiuojant į jas nuo Afrikai charakteringų ligų. Bijomasi tik malarijos ir todėl kiekvienas tvenkinys turi turėti tam tikrą kiekį žuvelių, kurie maitinasi malariją išnešiojančiais vabzdžiais. Už ne laikymą jų žuvų irgi grėsia didelės bausmės. Kaip apsaugos priemonė auginama gan daug ir eukalipto medžių.

Kanarų salos leido Europos gyventojams pabėgti nuo seniai žinomų vietų, kartu jos turėtų gerai veikti visokio plauko nuovargi, turėtų gydyti nuo gyvenimo žaizdų, nes ten sustoja laikas, patovumas ir amžinybė įneša tam tikrą pusiausvyrą, ramybę. Kiekvieną dieną tos pačios bangos, ta pati šiluma, saulė, tie patys debesėliai tuose pačiuose dangaus kampeliuose ir tam tikromis valandomis, pastoviai gaivūs greit temstantieji vakarai ir tokie pat ankstyvi rytai.

Norėčiau dar ten sugrįžti, kartu bijau. Sakoma, nepasikartoja laimingai praleistos dienos, o jos tokios buvusios.

(Bus daugiau)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

Lietuviai piknikauja Arroyo Seco parke.

L. Kanto nuotrauka

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ

GYVENIMO NUOTRUPOS

Beveik per 50 metų Los Angeles ir apylinkių lietuviai vasaros metu (kurią čia galima skaičiuoti nuo gegužės mėn. antrosios pusės iki spalio mėn. pirmosios pusės) susitikdavo gegužinėse - piknikuose, kurie būdavo rengiami miesto ribose esančiame parke, Arroyo Seco vardu pavadintame. Tas parkas gamtos atžvilgiu -- ne kažkokia retenybė, bet tik tiek, kad jau beveik užmiestyje, kur nėra (arba tik labai mažai) gyvenamųjų namų; ganėtinai senų ir plačiai šakotų lapuočių pavėsis apgausdavo skaitlingus lietuvių būrius, pabėgusius iš įkaitusio didmiesčio. Čia galėdavai gauti gerus lietuviškus pietus, pasivaishinti (kaip čia sakoma) "minkštais ir kietais" gėrimėliais, susimokėti bet kokios draugijos nario mokesį (neabejotinai tos -- kuri gegužinė - piknikų rengia, bet ir kitų -- jei ten išdininkas tų kitų draugijų atsilanko), susipažinti su iš tolimesnių vietų atvykusiais į Los Angeles pasisvečiuoti letuviais, kurių tokiuose vasaros parengimuose pasirodydavo gana dažnai ir nemažai. Šitie parengimai (gegužinės - piknikai) Arroyo Seco parke mūsų organizacijų išdus papildydavo kartais net gana stambiomis sumomis, priklausomai kiek svečių atsilankydavo. Minimalus mokeskis už pietus ir gėrimus, nario mokesčio išrinkimas, dovanų stalo laimėjimai ir kitos piniginių pobūdžio "operacijos" leido mūsų organizacijoms atlikti daug reikalų, kurių normaliai nebūdavo įmanoma sutvarkyti žiemos meto parengimais uždaroje salėje, kuriose svečių skaičius priklausė nuo oro, noro ten vyksti ir programos (be kurios salėje parengimas nėra įmanomas) pobūdžio. Ir taip, per 50 metų -- nuo pat pirmųjų lietuvių ateivių Kalifornijon, iki "dypukų" bangos, kuri perėmė tradicinę lietuvių "pionierių" Kalifornijoje parengimų vietą Arroyo Seco parką -- čia visais metais beveik kiekvieną sekmadienį (nuo gegužės iki spalio mėn.) galėjai ten važiuoti ir rasti bet kurios lietuvių draugijos "suėjimą" atvirame ore...

Bet... staiga, šiemet, sąlygos pasikeitė: miesto valdyba nuostatus taip patvarkė (tikriau -- seniau veikiančius sutvar-

kė), kad tame parke negali būti jokių piniginių operacijų, visai vistiek -- net jei tai būtų ir tik draugijos nario mokesčio išrinkimas... Net jei nusivežęs savo šaltus užkandžius ten norėtum pasišildyti -- turi dabar gauti specialų miesto leidimą užkurti pečių, kuriais anksčiau galėjai naudotis besąlyginiai ir neribotai... net miesto teikiama kuro medžiaga...

Ir taip, po pusės šimto metų, didžiausios Kalifornijos lietuvių kolonijos -- Los Angeles -- lietuviai apleido Arroyo Seco parką, kurio šimtamečių lapuočių paunksmėje liko daug malonių prisiminimų ir dalis istorijos kuri savaimė kūrėsi gausių ir skaitlingų lietuvių gegužinių - piknikų metu.

Los Angeles lietuvių Sv. Kazimiero parapijos leidžiamas biuletenis "Lietuvių Žinios", savo paskutinėje laidoje Nr. 18(401) pastebėjo, kad gen. St. Raštikis rengiasi persikelti į Los Angeles, bet laikinai tai sutrukdė liga (linkėkime -- nesunki).

Gen. St. Raštikio, kuris jau daug metų gyvena vienoje gražiausių (gamtos atžvilgiu) Kalifornijos vietovių -- Monterey, profesoriaudamas Amerikos karinėje svetimų kalbų akademijoje, persikėlimas pačion didžiausios Kalifornijos lietuvių kolonijon -- būtų daugiau negu sveikintinas.

Aš asmeniškai ne vieną kartą esu susirašinęs su gen. St. Raštikiu, kviesdamas paskaitoms į Los Angeles sausio 15-tosios (Klaipėdos atvadavimė) proga. Bet... atsakymas visada buvo neigiamas, nes... kari nėje institucijoje profesoriaujant, jo veikla turėjo ribotis pasižadėjimų rėmuose.

Jei tik nesunki (tikiu ir linkiu) generolo liga laikinai trukdo persikelti į Los Angeles (ar bent netoli nuo šio didmiesčio), tai kad ir vėlesnis jo persikėlimas atidarys duris į plačius ir turiningus paskaitinio pobūdžio pranešimus Amerikos lietuviams, nes asmeniškai -- gen. St. Raštikį skaitau vienu kompetingiausių asmenybių kalbėti istoriniai tragiškų Lietuvos įvykių temomis po to, kai mirė prezidentas A. Smetona.

Amerikos Lietuvių Tarybos Los Angeles skyrybos (Nukelta į 6 psl.)

Rugsėjo 13-14 d. Brecksville, Ohio įvyko dr. D. Kesitūnaitės vardo draugininkių kursai, kuriuose dalyvavo 74 kursantės iš Chicagos, Detroito ir Clevelando. Nuotraukoje kursų dalyvės su vadovėmis ir kan. dr. J. Končium.

V. Bacevičiaus nuotrauka

Clevelando Žaibo klubo sportininkės dalyvavusios užpraėjusią savaitę Toronte pabaltiečių lengvosios atletikos rungtynėse. Klūpo iš kairės: D. Marcinkevičiūtė, D. Ridelytė ir Banionytė. Stovi iš kairės: L. Švarcaitė, D. Januškytė, I. Čiuberkytė, I. Baknaitė, R. Giedraitytė ir Sniežkutė.

J. Carlos nuotrauka

WORCESTERIO LIETUVIAI TURI PAGRINDO DIDŽIUOTIS

Worcester, Mass. nedidelė lietuvių kolonija yra labai toli savo kiekybe nuo Chicagos, Detroito, New Yorko ar kitų gausių lietuvių apgyventų JAV miestų, tačiau, teisingai sakoma, jog ne kiekybėje galybė, o kokybėje. Jų tautišku mas, patriotizmas pralenkia visas didžiasias mūsų kolonijas. Kuriuo būdu?

Visais būdais, tektų atsakyti, bet šį kartą pažvelkim tik prabėgom. Jei nežinodamas ir nedairydamas užėisi į Šv. Kazimiero lietuvių bažnyčią, iš kart pamatysi, kad čia yra lietuvių nuosavybė, nes kapitaliniu remontu moderniai atnaujintą vidų puošia mums gerai pažįstamų lietuvių dailininkų tautiškais motyvais sukurta puošnios didingos skulptūros. Neįmanoma raštu atvaizduoti to didingumo nuotaikos, reikia pačiam pamatyti, pajusti.

Didelio dėmesio taip pat verti Maironio parke ant ežero kranto pastatyti savi lietuviški namai, kur vyksta visas lietuvių kultūrinis gyvenimas. Juose yra trys didelės salės, labai skoningai, lietuviškais motyvais mūsų iškiliųjų dailininkų dekoruotos, grindys išklotos kilimais paliekant vietą tik šokiams. Kėdės apmuštos kiekvienai salei prie kilimo bei dekoracijų pritaikyta spalva. Tose salėse vyksta didieji jų įvykiai ir vestuvių vaisės.

Veikia nuolatinis būfetas, į kurio taip pat jaukias, erdvas patalpas lietuviai susirenka praleisti poilsio laiką, sutikti seniai matytus draugus, pasiklausti lietuviškų plokštelių muzikos, kur išgirsi dainuojant Baranauską, visų mėgiamą Vandą, Šabanauką, L. Juodytę ir k.

Rugsėjo 6 dieną čia vy-

ko skautų šventė, į kurią vėliau atvykę ir didžiulį salį nebegavo vietos. Daugiausia buvo lietuviško jaunimo. Sekančią rugsėjo 7 dieną įvyko LB Worcesterio apylinkės suruoštas tautinės šventės rugsėjo 8 dienos minėjimas, kurį pradėjo LB pirm. p. Stanelis, invokaciją paskaitė kun. Steponavičius, pagrindine kalbėtoja buvo Emilija Čekienė iš New Yorko. Vaisių metu pasidalinta šių dienų aktualiais lietuvių išei-
vijos klausimais.

Aplamai, tie lietuviški worcesteriški pastangomis išlaikomi Maironio parke namai, kuriuose be didžiųjų salių yra ir mažesnių posėdžiams, susirinkimams, savo nepaprastai švarių išlaikymu, skoningu tvarkymu prilygsta geriausiems didmiesčių viešbučiams, o mums jie daug malonesni, nes matai ir jauti, kad čia mūsų pačių tautinė seklyčia. Garbė Worcesterio lietuviams, kurie pajėgia išlaikyti dvi savo bažnyčias, turtingą piliečių klubą ir ne tik juos išlai-

ko, bet ir nuolatos palaiko savo dalyvavimu parengimuose nežiūrint savo ideologinių įsitikinimų ir nesiskirstant seniesiems ir naujesiems ateiviams nuo vieni kitų.

Tą patį savaitgalį buvo trys parengimai ir višur pilna žmonių. Dvi dienas tęsėsi Šv. Kazimiero parapijos, kur klebonauja didysis lietuvių bėskleidėjas kun. Jututkevičius, gegužinė ir abi dienas buvo pilna žmonių. (eč)

Kalifornijos...

(Atkelta iš 5 psl.)

riaus valdyba viename savo paskutiniųjų posėdžių nutarė surengti iškilmingą minėjimą -- 30-ties metų sukaktinio Lietuvos Garbės konsolato įsteigimo Los Angeles -- Kalifornijoje -- pagerbiant tos įstaigos vadovą, dabar jau paaugusintą generalinio garbės konsulo titulą, dr. Julij J. Bielskį. Pagerbimo banketas įvyks, pačiame tradiciniame kilmingiausiame, viesbutyje, "Ambassador" Hotel vadina-
mame, kuriame čia besilankydami apsistoja karaliai, princai, šėikai, prezidentai ir kiti šių dienų "nemirtingieji".

Vl. Bakūnas

WANTED AT ONCE
1st CLASS

STEEL FABRICATION MEN
for small misc. Iron Shop. Steady work for qualified men. Days.
313-689-9180

(73-78)

WANTED
EXPERIENCED
PIPE FITTERS
MILLWRIGHTS
ELECTRICIANS

For all shifts

Steady work for qualified men. Fringe benefits.

Must have high school education or equivalent. Apply at Personnel Office:

S. D. WARREN CO.
A division of Scott Paper Co.
2400 Lake Shore Dr.
Muskegon, Mich.

An Equal Opportunity Employer
(71-77)

1969 ZIG-ZAG

Siuvama mašina, mažai vartota, siuva apvadus kraštams, ap-lankas suknėlėms, įsiuva sagas ir sagoms skylutes, monogramas ir kitus ypatingus siuvimo darbus; siuva viena ir dviem adatom, jokių priedų nereikia. Penkiems metams pilnai garantuota.

\$44.20

arba įmokėjus tik \$4.42, išsimokėti 9 kartus po \$4.42

Telefonuoti Capital Credit Manager iki 9 vakare.

531-3680

1969 SINGER ZIG-ZAG

Siuvama mašina, mažai vartota, siuva apvadus kraštams, ap-lankas suknėlėms, įsiuva sagas; ir sagoms skylutes, monogramas ir kitus ypatingus siuvimo darbus; siuva viena ir dviem adatom, jokių priedų nereikia. Penkiems metams pilnai garantuota.

\$67.80

arba įmokėjus \$6.78, išsimokėti 9 kartus po \$6.78

Telefonuoti Capital Sewing Credit Manager, iki 9 vakare.

531-3680

**DUE TO NEW EXPANSION
SPECIAL MACHINES
FIXTURES—TOOLING
DESIGNERS—DETAILERS
RADIAL DRILL OPERATORS
LINEBURNERS
TRANSFORMER ASSEMBLERS
CUT OFF SAW OPERATORS**

Maximum Benefits
58 Hour Work Week

DOLLAR ELECTRIC CO.

31200 Stephenson Hwy.
Madison Heights, Mich.

(75-78)

**EXCELLENT OPPORTUNITY
FOR EXPERIENCED**

• INSPECTOR

For die inspection and machine parts

We offer: Excellent working conditions in new plant facilities (39th and Shoreway). Good starting rate. Excellent profit sharing pension plan... paid hospitalization... unlimited growth opportunity.

We are: The largest investment costing tooling facility in the country... Manufacturers of special machines for the investment costing... Plastic and wax injection molders... Expanding continuously.

For confidential interview apply in person.

TEMPCRAFT

39th & Marginal (off Shoreway)
Cleveland, Ohio

(75-77)

Greičiausias būdas išvykti iš miesto

Tik paimkit telefoną ir išsukit skaitlines tiesioginiai. Tai lengva kaip ABC.

a. Pasuk 1

b. Pasuk Area Kodą
(jeigu kitoks negu 216)

c. Pasuk telefono numerį

...ir tuoj pasijusi kitame mieste! Tai lengviausias ir greičiausias būdas susisiekti su savo draugais ir giminėmis. Bent koku rei-
kalu. Kodėl nepaskambinti šį vakarą?

Ohio Bell

PUT ON A TRI-C THINKING CAP

REGISTRUOKIS DABAR į vieną kurį iš Cuyahoga Community Kolegijos daugiau kaip 600 kursų teikiamų dienomis ir vakarais, nuo pirmadienio iki šeštadienio, keturiose patogiose vietovėse — naujame Metropolitan Campus, 1900 Community College Avenue pačiame mieste Clevelande, Western Campus, 7300 York Road, Parma, Southeastern Academic Center, dabar esančiame Warrensville Heights High School, ir Eastern Academic Center, Brush High School in Lyndshurt.

REGISTRUOKIS rugsėjo 23 iki 27 d. naujame Metro Campus, 2900 Community College Ave., į Metro Campus ir Eastern Academic Center klases.

REGISTRUOKIS rugsėjo 23 iki 27 d. Western Campus, 7300 York Road, Parma, į Western Campus ir Southeastern Academic Center klases. Registravimas Southeastern Academic klases vyks taipgi Warrensville Heights High School, 4270 Northfield Rd., trečiadienį, rugsėjo 24, 6 iki 8 vakare.

KLASĖS PRADES VEIKTI RUGS. 29!

Norint daugiau informacijų, telefonuokit 241-5966 (Metropolitan Campus ir Western Academic Center) arba 845-4000 (Western Campus ir Southeastern Academic Center).

CUYAHOGA COMMUNITY COLLEGE

Naturally
**SUPERIOR
SAVINGS**

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS
...
INSURED SAVINGS

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vésinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai.
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

NEPRALEISKITE PROGOS PAMATYTI IR IŠGIRSTI PIRMĄ KARTĄ CLEVELANDE DAINUOJANČIA ŽYMANŲ ŠEIMA

Dirvos rengiamame vakare RUGSĖJO 27 D., ŠEŠTADIENĮ

Vakaras įvyks Šv. Jurgio parapijos salėje - Pradžia 7 val. 30 min. vakaro - Bilietai nuo 4 iki 2 dolerių.

Po koncerto šokiai, grojant p. Pažemio vadovaujamam orkestrui - Veiks turtingas bufetas ir baras.

Inž. R. Kudukis
iškilus pilietis

Inž. Raimundas Kudukis

Clevelande kas metai iš naujai gavusių JAV pilietybę išrenkami du iškilieji piliečiai, kurie specialiai su ruošta naujųjų piliečių baliuje pagerbiami.

Šiais metais iškiliais piliečiai buvo išrinkti: čekė Ingrid Hyncik ir lietuvis inž. Raymondas Kudukis, tarnaujantis Republic Steel bendrovėje, ALT Clevelando skyriaus pirmininkas, Tautybių Sąjūdžio sekretorius ir senatoriaus William B. Saxbe specialus asistentas Clevelande.

Anksčiau, prieš kelerius metus, iš lietuvių tarpo iškiliais piliečiais buvo išrinktos: I. Stasaitė-Bublienė, O. Jokūbaitienė ir S. Knistautienė.

Baliuje meninę programą atliko tautinių šokių grupė "Grandinėls".

The Plain Dealer, rugsėjo 22 d. naujųjų piliečių garbei paskyrė visą puslapį, įsidėdamas abiejų iškilųjų piliečių nuotraukas ir porą nuotraukų su "Grandinėls" šokėjais.

• Cezaris Modestavičius, ALT S-gos vicepirmininkas, ir ponis, grįždami iš Floridos, kur praleido atostogas, buvo sustoję Clevelande aplankyti motiną ir pažįstamus. Taip pat apsilankė Dirvoje pasitarti organizaciniais reikalais.

• Dail. Antanas Vaikšnoras su savo tapybos kūrinių dalyvauja rinktinėje Clevelando dailininkų parodoje Chiara galerijoje, 1205 Huron Rd.

• Jonas Juška iš Chicago, su žmona ir Stefa Gerulienė, grįždami iš Philadelphijos, sustoję Clevelande pasisvečiuoti pas puslėrę Eugeniją Maslauskienę. Apsilankė Dirvoje ir sumokėjo prenumeratą, paliko auką.

• Ekskursiją į Ohio Swiss Festival, Sugarcreek, Ohio, rengia šį šeštadienį, rugsėjo 27 d. Cleveland Transit System.

Išvykstama iš Public Square tarp 8:30 ir 9 val. ryto. Grįžtama 5 val. vak. Bilietai \$5.00 suaugusiems ir \$3.75 vaikams gaunami CTS informacijos buklėje.

• Dr. D. Degesiui, už gerai padarytą operaciją ir rūpestingą gydymą man būnant Lake County Memorial West ligoninėje — širdingai dėkoju.

Jonas Citulis

• Dail. Ilonos Peterienės parodai ruošti komiteto pirmininkė M. Lenkauskienė ir Tėvynės Garsų radijo vedėjas J. Stempužis dėkoja Dirvai už talką surengiant dail. I. Peterienės kūrinių parodą Clevelande, palikusią lietuvių kolonijai gražų įspūdį.

• BALFo Clevelando skyriaus metinis visuotinis susirinkimas šaukiamas rugsėjo 28 d., 11 val. 30 min. Naujos parapijos klebonijos patalpose, Neff Rd. Pradžioje visus gausiai susirinkime dalyvauti.

BALFo Clevelando Skyriaus Valdyba

PADEKA

Dėkojame poniams Jokūbaitienei, Pračkienei, Rickienei ir Stuogienei, taip pat Clevelando skautėms židnietėms už didelę ir nuosirdžią talką, paruošiant maitinimą rugsėjo 13-14 d. Dr. D. Kesiūnaitės vardo draugininkių kursų dalyvėms.

Taip pat nuosirdžiai dėkojame skautininkėms, padėjusioms sutvarkyti stovyklą.

Akademikių Skaučių Draugovė

• Viktoras Mariūnas, PLB Kultūros tarybos narys, tars pagrindinį žodį Tėvynės Garsų radijo 20-ties metų minėjime. Viktoras Mariūnas yra autorius daugelio straipsnių kultūrinėmis problemomis, jų kūrybingos plunksnos darbas buvo atliktas Tėvynės Garsų radijo jaunimo valandėlėje.

Radijo minėjimas-banketas įvyksta sekmadienį, spalio 12 d., Šv. Jurgio salėje.

• Baltų su juodaisiais santykiavimui praplėsti, rengiama baltųjų ir juodųjų bendra, kultūrinė paroda spalio 18 d., šeštadienį po pietų 2 iki 6 valandos, didžiulioje Konvencijų Centre, 1220 E. 6th St.

Parodoje bus išstatyta geriausi liaudies menas, rankdarbiai, maistas ir vyks tautiniai šokiai su dainomis.

Norint dalyvauti kreipiasi telefonu į Jot Newman, 694-3290 arba į Dr. Geza Elfs 231-2200.

• A. ir E. Steponavičiai persikėlė gyventi į naują vietą: 21360 Milan Ave., Euclid 44119. Telefonas — 531-0397.

GAILUTĖ MARIŪNAITĖ
-- MAGISTRAS

Pedagogų Marijos ir Viktoro Mariūnų vienturtė duklė Gailutė, baigusi Clevelande (Ohio) aukštesn. mokyklą, studijavo valstybiniame Kent (Ohio) u-te biologiją, chemiją ir pedagogiką. Gavusi bakalauro laipsnį, išgijo bendrųjų mokslų specialybę ir dėstė Clevelando ir Euclid, Clevelando priemiesčio, aukštesniosios mokyklose.

1967-8 metais studijavo John Carroll u-te. Išsilaikiusi konsultantės

ir vadovės kurso egzaminus buvo vienerius metus Detroito u-to Mokslo Departamento direktoriaus asistentė. Parašiusi diplominį darbą -- "Dalinis lietuvių šeštadienių mokyklų programų įvertinimas", š. m. rugpjūčio mėn. gavo iš John Carroll u-to magistro laipsnį. Rugpjūčio 27 d. savo dukrai -- naujam magistrui tėvai surengė šaunias pagerbtuves, kuriose dalyvavo giminės ir gražus būrelis artimųjų.

Dabar G. Mariūnaitė yra vienos Chicago priemiesčio aukštesn. mokyklos studijų konsultantė ir vadovė ir jau baigia pasirengti aukštųjų ir aukštesniųjų mokyklų studentų psichiatro specialybei.

Gailutė sociali, draugiška. Veikli skautė.

Pagirtinas jos tezinio darbo temos pasirinkimas. Juo turėtų susidomėti Lietuvių Bendruomenė. Tam darbui turėtų būti vieta viešosiose Amerikos bibliotekose.

Tikime, kad magistr. Gailutė Mariūnaitė bus pavyzdinga pedagogė -- eis savo tėvo pėdomis: V. Mariūnas buvo Pedagoginio Instituto pavyzdinės mokyklos vedėjas.

(pb)

CUYAHOGA
COMMUNITY
COLLEGE ŽINIOS

Prasidėjus rudens mokslo metui, aukštosiose mokyklose vykdoma registracija norinčių įstoti į įvairius kursus. Cuyahoga Community College priima registracijas pirmam semestru iki rugsėjo 27 d. Mokslo prasidės rugsėjo 29 d. Tos kolegijos grupėje yra net 600 įvairių kursų, dienomis arba vakarais.

Registruotis galima iki rugsėjo 27 dienos, Metropolitan Campus kreipiantis į Metro Campus, 2900 Community College Avenue.

Pamokoms priemiesčio Western Campus arba Southern Academic Center registruotis Western Campus, 7300 York Road, Parma.

Pamokoms kitose artimoje dalyse informaciją apie registravimąsi galite gauti telefonu 241-5966, ext. 323, taipgi 845-4000.

Atsiminkit, paskutinė registravimosi diena rugsėjo 27 d.

RAUDONOS PLUNKSNOS VAJUS

Vadinamas Red Feather aukų rinkimo vaju pradėdamas šiomis dienomis, palaikymui 154 labdarinių įstaigų ir sušelpimui pagalbos reikalingų žmonių. Jau nuo 1882 metų, tai yra per 87 metus savo darbą pasėmingai vykdo renkanti aukas į vieną milžinišką fondą, kuris paskirsto pinigų sulyg reikalo, kiekvienai įstaigai, daugiau metų bėgyje nevarginant visuomenės paskirais rinkimo vajais. Aukų milijonai sudėdami nuo paprasto piliečio iki didžiųjų įstaigų.

PAIESKO

Stasio Mockaus, gyvenusio Kanadoje ir Anastazijos Liškusienės (Jono Liškaus našlės) anksčiau turėjusią kalakutų auginimo ūkį ir persikėlusią gyventi į N. Y. Prašo atsilipti: Albina Melinis, 1293 W. 104 St., Cleveland, Ohio 44102.

• Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• Apdraudos reikalais geriausias patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

PARDUODAMAS NAMAS

Ranch-type namas, plytinis iš lauko, 3 miegami, pilna vonia, virtuvė, valgomas ir viešas kambarys, karšto vandens apsildymas. Arti naujos parapijos bažnyčios, greta parko prie ežero. Parodomą susitarus telefonu 944-7723.

PUNCH PRESS OPERATORIAI

REIKMENŲ
DEPARTAMENTUI
DARBININKAI

Dieninės ir naktinės pamainos. geros darbo sąlygos, valandinis mokestis ir naudingi priedai.

KENDALE INDUSTRIES
8600 E. Pleasant Valley Rd.
Independence, Ohio

(75-76)

TĖVYNĖS GARSŲ RADIO DVIDEŠIMTIES METŲ MINĖJIMAS-BANKETAS

ĮVYKSTA SEKMADIENĮ,
SPALIO 12, 4 VAL. P. P.
ŠV. JURGIO SALĖJE.

PROGRAMOJE DALYVAUJA SOLISTĖS
Juzė Krištolaitytė-Daugėlienė ir
Aldona Stempužienė

KOKTEILIAI, IŠKILMINGI PIETŲS, PAGERBIMAS
RADIO STEIGĖJŲ IR RĖMĖJŲ.

PRAMOGINĖ MUZIKA IR ŠOKIAI, GROJANT
JONO PAŽEMIO ORKESTRUI.

Kvietimai \$6.00 asmeniui, Gaunami pas A. V. Jonaitį telef. 381-0930, Radijo vedėją telef. 382-9268 ir visus komiteto narius.

Dalyvaukime radijo valandėlės minėjime, remkime jos veiklą!

Minėjimo Komitetas

PRODUKCIJOS DARBININKAI

Produkcijos darbininkai reikalingi operavimui prie gamybos įrengimų. Išlavinsime, skirtingų pakaitų darbas, geras pradinis atlyginimas, kompanijos priedai. Telefonuoti Mr. David Grauel susitarimui pirmadienį iki penktadienio, 8 ryto iki 4:30 po pietų.

266-4332

GENERAL ELECTRIC COMPANY

Chemical Products Business Division
1099 Ivanhoe Rd.
An Equal Opportunity Employer

PRIEŽIŪRAI MECHANIKAI

Patyrę priežiūros darbu mechanikai dirbti su grupe kitų. Darbas yra įrengimas, priežiūra ir taisymas dirbtuvės įrengimų. Telefonuoti Mr. David Grauel susitarimui pirmadienį iki penktadienio 8 ryto iki 4:30 po pietų.

266-4332

GENERAL ELECTRIC COMPANY

Chemical Products Business Section
1099 Ivanhoe Rd.
An Equal Opportunity Employer

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Dirvos novelės konkursui gautos dar dvi novelės "Velnias" ir "Sprendimas".

Primename, kad galutiną rankraščiams atsiųsti data yra 1969 m. spalio 1 d.

Jury komisiją sudaro: Petras Balčiūnas, Viktoras Mariūnas ir Kęstutis Gaidžiūnas.

Statute pakeitimų. Pasisakymus, pastabas ir pasiūlymus prašoma prisiųsti Amerikos Lietuvių Tarybos valdybai iki š.m. spalio mėn. 15 d. šiuo adresu: 6818 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60636.

Konkrečių pasiūlymų Amerikos Lietuvių Tarybos statuto pertvarkymui valdyba nuoširdžiai laukia. Pasiūlymai mielai bus priimami ne tik iš organizacijų, bet ir iš asmenų kurie domisi ALT veikla, jai padeda ir siekia, kad Lietuvos laisvinimo darbas būtų sėkmingas.

DĖDIKACIJOS ŠVENTĖ ARTEJA

Istoriniai didelis lietuvių skaičius pirmą kartą susirinks Romoje 1970 metų vasarą dalyvauti Lietuvos kankinių koplyčios pašventinime.

Netrukus bus paskelbta registracijų norinčiųjų dalyvauti šioje šventėje.

Aukotojų ir jų paminėtų asmenų vardai liks ateičiai specialiose knygose Vatikano ir lietuvių archyvuose.

Neatidėliokite atsiųsti savo auką šiuo adresu: Lithuanian Martyrs' Chapel, 2701 W. 68th St., Chicago, Illinois 60629.

MIRĖ SKULPTORĖ G. TIRINAUSKIENĖ

Australijoje, Melbourne mirė skulptorė Gražina Butauskaitė-Tirinauskienė, 51 metų amžiaus. 1939 m. Kauno meno mokykloje baigė skulptūros studiją grupinė kompozicija ir buvo įvestinta kaip gabi jauna skulptorė.

Sunkus tremties metai ir jautrus asmeniniai išgyvenimai sutrumpino jos kelionę šios žemės paviršiuje.

Išėkis ramybėje miela Gražina.

Kolegos

Sol. Valentina Kojelienė

LITERATŪROS IR DAINOS VAKARAS CHICAGOJE

Retai taip mūsųose atsitinka, kad vienu metu būtų įteiktos dvi premijos, tačiau šįmet toks atvejis pasitaiko, kai spalio 11 d. Jaunimo Centre bus įteiktos premijos kan. Myk. Vaitkui ir Danutei Brazytei-Bindokienei. Rašyt. Myk. Vaitkus gavo 1968 m. Lietuvių rašytojų draugijos premiją už knygą "Nepriklausomybės saulė", gi Danutė Brazytė gavo premiją jaunimui skirtame konkurse, kurį suruošė Švietimo taryba. Premijuodama D. Brazytės knygą jury komisija išskėlė premijuoto rankraščio idomumą. Knyga, pasak komisijos pirm. V. Ramoną, bus jaunimui įdomi, nes joje nėra be-reikalingų aprašinėjimų, yra intriga, kas jaunimą labiausiai ir patraukia, nes jaunimas mėgsta skaitydamas sekti kas bus toliau. Nors knyga dar tebėra rankraštyje, bet tikimasi, kad greitai laiku jis bus išleista.

Myk. Vaitkus visus sužavėjo savo literatūriniais atsiminimais. Ypač simboliška, kad 1968 m., lietuvių nepriklausomybės aukso jubiliejaus metais, premija gavo tritomis pavadinamas "Nepriklausomybės saulės" vardu. Ši šventę atvyksta pats laureatas, atšventęs jau 85 m. sukaktį, ir paskaitys eilėraščių bei tars žodį. Tūkstančio dolerių premiją skyrė Lietuvių Fondas.

Akademine dalis manoma bus neilga, todėl po jos sol. Valentina Kojelienė padainuos eilę mūsų ir svetimų kompozitorių dainų, akompanuojant Dariui Lapinskui. Pavasarį solistė Chicago's Orchestra Hall surengė rečitalį, po kurio solistę gerai įverti-

LITHUANIA: 700 YEARS, edited by dr. Albertas Gerutis. Introduction by Raphael Sealey, Department of History, University of California at Berkeley. 488 pages. 16 pages of illustrations. Cloth, \$12.00.

LITHUANIA: 700 YEARS is the first book to appear in the English language that not only "tells" the story of the Lithuanian state (once the most powerful state in Eastern Europe), but succeeds eminently in "explaining" the Lithuanian people. It is the work of some of the foremost Lithuanian historians and scholars on the contemporary scene.

Šį veikalą užsisakant per LNF kainuoja 10 dol. Čekių siųsti: Lithuanian Independence Fund, Inc., 87-80 96 St., Woodhaven, N. Y. 11421.

Galima gauti ir pas platintojus.

no visi keturi didieji Chicago's dienraščiai, kas labai retai pasitaiko, o gal istorijoje tai buvo pirmą kartą. Solistei buvo daroma priekaištų, kad ji daugiau dainuojanti amerikiečiams negu saviesiems, todėl bus dar bar gera proga lietuviams pasiklausti taip visur gerai įvertintos mūsų solistės dainų.

Šį rudenį Chicagoje įvyksta net keletas literatūros vakarų, daugelis parengimų kartais išvargina lankytojus, tačiau geri parengimai visada sutraukia dar pakankamai svečių ir reikia manyti, kad taip bus ir ši kartą. Vakara rūošia LB Gage apylinkė, talkininkaujama LRD ir Švietimo tarybos. Pelnas skiriamas švietimui.

L. Gal.

• Tumo-Vaižganto gimimo šimtmetis Chicagoje bus minimas š. m. gruodžio 27 d. Jaunimo Centre. Vaižganto atminimą organizuoja Pedagoginis Lituanistikos Institutas, lietuvių visuomenės padedamas.

JOURNEYMEN

Horizontal Boring Mill
Vertical Mill
Hydrotel

Must have 10 years experience or Journeyman card.

NIGHT SHIFT
steady work and overtime

LIBERTY TOOL & ENG
2250 W. Maple
Walled Lake, Mich.
313-963-2118 (72-78)

Wanted at once
experienced

MOLDERS

with brass & aluminium experience. Steady work. 50-hour week.

Ask for Mr. Fortenbacher.

NOREN PATTERN & FOUNDRY CO.
Fruitport, Mich.
616-865-3192 (71-80)

WANTED AT ONCE

JOURNEYMAN

DeVLIEG AND LUCAS
OPERATORS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance

NIGHT SHIFT

Steady work, overtime & fringes. Must be able to speak english.

BRADLEY - THOMPSON
TOOL CO.
22108 W. 8 Mile Rd.
Southfield, Michigan
(73-76)

Wanted experienced
LAYOUT MEN

and

FITTERS

for days & afternoon Misc. iron and stair work. Steady work, overtime, top wages & excellent fringes.

ALUMINUM & ARCHITECTURAL METALS CO.

1974 Franklin
Detroit, Mich.
567-6880

(71-77)

EXPERIENCED IMMEDIATE OPENINGS

TURRET LATHE
HAND SCREW
HARDING LATHE
1ST & 2ND SHIFT

MUST BE ABLE TO SET UP WORK FROM BLUE PRINTS AND CLOSE TOLERANCE.

STEADY WORK & LIBERAL BENEFITS.

APPLY CALL OR WRITE

CONTROLS COMPANY OF AMERICA

4212 N. 124TH ST.

MILWAUKEE, WISCONSIN

An Equal Opportunity Employer

(75-77)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKAS & EVANS

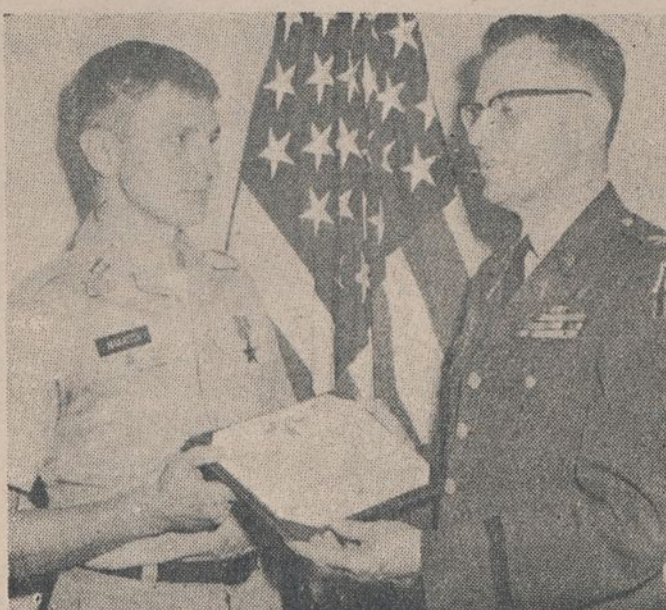
6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

Kapitonui Algirdui B. Makaičiui (kairėje) plk. Helmuth O. Froeschel įteikia Bronze Star medalį už nuopelnus Vietnamo karynėse. Algirdas Makaitis yra baigęs Harvardo universitetą ir nuo 1966 m. yra karinėje tarnyboje. Jo tėveliai gyvena Norwood, Mass.

Viešėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ — PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.